Թ. ՏԱՐԻ 2426 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 19 ՄԵՀԵԿԱՆ 4384 25 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1892 9 ՇԱԲԱՆ 1309 ՆՐԵՔՇ՝ ԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	150
» »	Վեցամսեայ	75
» »	Եռամսեայ	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	56
» »	Վեցամսեայ	28
Ընծիր թուղթի վրայ մանր [illegible]	Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՓԵՏՐ. 25/8 ՄԱՐՏ 1892

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՄԱՆՉԼՍԴՐԻ ՀԱՅՈՑ ԴԱՏԸ

ԾԱՆՐ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԱՍՈՒՆ ԴԷՄ

Այս օրերս յուզում մը տիրեց Մանչեսթըրի հայ վաճառականաց համակրելի դասուն մէջ։ Անոնք ցարդ պատուաւորապէս ներկայացուցած են հայ վաճառական դասն աշխարհի ամենէն վաճառական ազգին առջեւ։ Արեւելքն Աւրեւմուտք հետ կապող առեւտրական շղթային ամենէն ամուր օղակներէն մին եղած են, և հանդարտ ու պարկեշտ գործունէութեամբ կը շարունակեն ծառայութիւններ մատուցանել ո՛չ միայն իրենց բնիկ երկրին, այլ և զիրենք հիւրընկալող հարուստ ազգին։ Եւ օրին մէկը, (փետր. 8/20ին,) տեղւոյն առեւտրական մեծ լրագրերէն միոյն մէջ (Manchester City News) ոմն «Սուր Դիտող» (A Keen Observer) անլուր յարձակում մ'ըրաւ իրենց վրայ։ Ինչպէս ջինջ և պայծառ օդով մը որոտում, փայլակ և կայծակ անսպասելի են, նոյնքան անհարկի անհաւատալի յարձակում մ'էր սա որ կ'ուղղուէր ո՛չ միայն Մանչեսթըրի Հայոց դէմ՝ այլ Անգլիացւոց հետ գործ ընող ամեն արեւելցի ազգութեանց դէմ։ Յարձակողն, հաւանօրէն նախանձաբեկ Անգլիացի մը, որուն ո՛ գիտէ ինչպիսի վնաս մը տուեր է այս օտարազգեաց խիստ մըրցումը, կը գրէր թէ «Բամբակեղէն ապրանաց շահերուն պակսիլը և շատ մը անգլիական ընտանիքներու կործանումը վերագրելի է այն յիմար սովորութեան որով մեր գործարանատէրք վարկ կ'ընեն օտարազգեաց, ինչպէս Հայոց, Յունաց, Արաբաց, Մաւրիկաց, գերմանացի և այլ Հրէից, Ասիացի այլ և այլ ժողովրդոց, որոց շատ աւելի կը վստահին քան պատուաւոր անգլիացի վաճառականներու։»

Այս «Սուր դիտողին» խօսքին նայելով, «Անգլիական դրամատունք յանցաւոր են օտար անպարկեշտ վաճառականաց այնքան ապրանք յանձնուելուն համար, որովհետեւ չազգասիրական կարճատես քաղաքականութեամբ մը պատիւ կ'ընեն անարժէք թուղթերուն այս օտարազգի մակաբոյծներուն, [illegible] բախտախնդիրներ, որք երբեմն խօսք մէկ կ'ընեն կողոպտելու համար զանոնք որք իրենց վարկ բանալու տխմարութիւնը կը գործեն։» Սուրը դայրոյթով մը կը հարցունէ ուրեմն ազգասէր նամակագիրն. «Ե՞րբ մեր դրամատունք և գործարանատէրք պիտի հասկնան թէ կործանարար քաղաքականութեան մը կը հետեւին, ե՞րբ պիտի տեսնեն թէ իրենց ճշմարիտ շահեր կը պահանջեն ամեն քաղաքէ ընծայել անգլիական ձեռնարկութեանց եւեթ։»

Զուարճալի չէ՞ այս Անգլիացւոյն արգահատութիւնը։ Բայց աւելի զուարճալին մնիկ ըրէք.—

«Հայ մը, Հրեայ մը, Արաբ մը, կամ այլ անծանօթ օտարի մէկը, Մանչեսթըր կուգայ հազիւ 100 ոսկի ունենալով գրպանը, ծակ մը կը վարձէ որպէս գրասենեակ, իբրեւ կահկարասիք անոր մէջ կը դնէ թանաքաման մը ու պատին կը կախէ հատուածական օրացոյց մը, դրան վրայ կը փակցնէ մետաղեայ տախտակ մ'իր անունն հռչակող, և ահա՛ պատուաւոր առաջնակարգ վաճառական մ'ալ մեր հրապարակին վրայ։ Մեր գործարանատէրք կը փազեն անոր քով, մեր սպածոյներու մորգ կը պաշարեն զինք, «սա՛ առ, սի՛ւր նայէ,» ամեն կերպ դիւրութիւնը կը խոստանան իրեն, մանաւանդ եթէ առաջին անգամ քիչ մը բան առնու և կանխիկ վճարէ։ Եւ ահա հրապարակ կ'ելնէ մարդն. օրէօր կը բարձրանայ իր վարկ, հրամաններ կ'արձակէ, ապրանքները դուրս կը ղրկուին. բրաւ, սուրհանդակը կը մոռնայ դրամ բերելու, բայց պայմանաժամերն երկարաձգող թուղթեր կը սկսին թողել. գէ՛շ լուր եկաւ դուրսէն, չեն հաւատար, ուսերնին կը թոթուեն, և ահա սնանկութիւն մ'ալ, դատաստան, գոյք չկայ որ առնուն գրաւեն ապրանքին տէրերը՝ մարդն երկիր կը դառնայ, ընկերներուն քով, և աւարը կը բաժնեն մէջերնին։ Ուրիշ մը կուգայ նոյն դպրոցէն, բայց տարբեր անունով մը, և նոյն զուարճալի խաղը նորէն և նորէն տեղի կ'ունենայ, ի վնաս օրինաւոր անգլիական վաճառականութեան և բովանդակ անգլիացի վաճառական հասարակութեան։ Վերջ տուէք ասոր, վե՛րջ։ Ձեր մէկն և ձեր արիւնէն եղող վաճառականներուն միայն պատիւ ըրէք։»

Այս սրտաշարժ նկարագրութեան դէմ տալու համար, կը փութայ «Նոր լուր մը» հաղորդել «սուր դիտողն,» որոյ ականջներն, ինչպէս պիտի տեսնենք, աչքերուն չափ սուր են ապարէն.

«Վերջերս սնանկութիւն մը պատահեցաւ Մանչեսթըրի հայ հասարակութեան մէջ։ Կը փափաքէի որ այս ճարպիկ և լեզուանի Պարոնայց գործերուն աւելի մօտէն տեղեակ ոմն լուսաւորէր զմեզ անոնց առեւտրական ընթացքին վրայ, որովհետեւ կը գրուցուի որ թէեւ անոնցմէ տասնեակներէ մէկը տեղեկով հազար անգլ. ոսկի մէջտեղ չեն կրնար դնել, բայց բիւրաւոր ոսկիներու վարկ ձեռք բերեր են։ Զարմա՞նք է միթէ որ Լանքաշիրի ճարտարարուեստութիւնը ծանրապէս վնասուի։ Ի՞նչ կայ զարմանալու եթէ անգլիացի պարկեշտ վաճառականք չեն կրնար գործել։ Այս օտարազգիք բնաւ չեն օգներ անգլիական հաստատութեանց պահպանման։ Անոնք ստել և զմեզ կողոպտել միայն գիտեն։ Փափաքելի էր որ ամէնքը մէկէն պայուսակնին կապած (bag and baggage) հեռացուէին մեր հրապարակէն։»

Դժբախտաբար, այս «սուր» յարձակումը բեմացնող առաջին հարուածն եկաւ նոյն ինքն լրագրին Տնօրէնութեան կողմէ, որ Նամակին ներքեւ հետեւեալ ուղղութիւնը դնել պարկեշտ լրագրութեան պարտ մը համարած էր.

«Մէկ կէտի վրայ մեր նամակագիր կը սխալի։ Այս օրերս պատահած սնանկութեանց առթիւ Հայերը կը յիշէ։ Բայց պէտք է ճշդել թէ այս սնանկութիւնը Սուրիացի Հրէից մէջ պատահեցաւ։ Այս սնանկութեանց երեւան Մանչեսթըրի կրած համագումար վնասը կը հաշուի 100,000 ոսկի։»

«Սուր Դիտող» երկրորդիչ մ'ունեցաւ, ըստ անգլիական սովորութեան գի առաջարկութիւն մը որ երկրորդող չունենար, վիճաբանութեան չի կրնար ենթարկուիլ։ Այս երկրորդիչն ալ ներկայացաւ «Կանխիկ դրամ» (Cash) ծածկանունին ներքեւ, Մանչեսթըր Սիթի Նիւզին յաջորդ շաբաթաթերթին մէջ, 15/27 փետր.։ «Կանխիկ դրամ» բնական հակառակորդն է Վարկին, ապառիկին. ուստի, իր գրիչն մէջ թաթխելով, իրաւունք տուաւ Նախորդ շաբաթաթերթում հրատարակեալ դիտողութեան, սա բարոյական հանելով «վերջին սնանկութիւններէն» թէ «այս օտարազգիներէն ո՛չ գոք պարկեշտ և ուղղամիտ գործի մարդ համարուելու է, այլ ի սկզբանէ անտի ամեն աղուոտ կեղծիք բանեցնելու կարող մարդիկ նկատուելու են, որք ճար չկայ՝ պիտի խաբէն զմեզ ի վերջոյ։»

«Այն տունն որուն կը վերաբերիմ ես՝ այս տեսակ գործոց վրայ մեծ փորձառութիւն ունի, և ապահով եմ թէ վերջին տասն տարւոյ մէջ մեր շահածնուս կրկնապատիկը կորուսած ենք այս մարդոց երեսէն։»

Եթէ իրաւ, զարմանալի՛ է ուրեմն որ Հայեր, Յոյներ, Արաբներ և Հրեաներ դեռ Անգլիացի կը գտնեն որ իրենց հետ գործ ընէ։ Բայց ո՛չ, ամէնքը մէկ ջրով մի՛ լուաք։ «Կանխիկ դրամը» մէկիկ մէկիկ ակռային զարկած է այս օտարազգիներն, մէկ տարր մը կ'որոշէ և պատուաւորապէս կը զանազանէ միւսներէն։ Եւ գիտէ՞ք ո՛ր տարրն է ան։—

«Իմ փորձառութեամբս մէկ բացառութիւն միայն պիտի ընեմ «Սուր Դիտողին» յիշածներէն, և այն ալ ի նպաստ Մաւրիկաց (Ափրիկեցի Արաբներուն)։ Փորձառութեամբ գիտեմ թէ պատուաւոր և պարկեշտ մարդիկ են անոնք, բայց... (այս բայցն հետաքրքրաշարժ է,) բայց լաւ վճարողներ չեն, և այս վերջին պատճառաւ հարկ անհրաժեշտ է յապաղային գործ չընել անոնց հետ մինչեւ որ այս ունակութիւննին չակ են։»

Ni cet excès d'honneur, ni cette indignité. «Անզգամներու» (scoundrels) բազմութեան մը մէջէն Մաւրիկները միայն զատել հանել իբրեւ «պարկեշտ և պատուաւոր», և վայրկեան մը ետքը նշաւակել զանոնք եւս իբրեւ «գէշ վճարողներ», և ազդարարել Անգլիացւոց որ այս խեղճ Արաբներն ալ քաւանդլինան զննն ժամանակ մը,— իբրաւ էր այս միամիտ Ափրիկեցիք, Հրեայներուն անգամ ճարպիկութեան դասեր սուող այս անմեղ Ափրիկեցիք ո՛չ այսքան պատիւ կը սպասէին ո՛չ այսքան անպատուութիւն։

Հապա միւսնե՞րը։

Կ'ենթադրէք անշուշտ որ այս զանգատեալ «ճարպիկ և լեզուանի» օտարազգիք խօսքի տակ չմնացին, և իրենք որ գործի ասպարէզին վրայ յաղթեր են եղեր Անգլիացիներու, գրչի ասպարէզին վրայ չյաղթուեցան անոնցմէ։

Մանչեսթըր Սիթի Նիւզ իր յաջորդ թուով երեք նամակ կը հրատարակէ, ի պատասխանի «Սուր Դիտողին», մին յայտնապէս Հայու մը ստորագրութեամբ, միւս երկուքն առանց յայտնի ստորագրութեան, բայց իրենց պարունակութենէն դատելով, անբաստանեալ միւս արեւելեան ազգութեանց կողմէ գրուած։

Հայ նամակագիրը կը զարմանայ իբր թէ Մանչեսթրի մէջ բնակեալ այս Անգլիացւոյն տգիտութեան Մանչեսթրի հրապարակին գործոց վրայ։ Անոր խօսքերէն կը հետեւցնէ թէ մասնաւորապէս Հայերուն դէմ անձնական պատճառաւ քէն պահած մէկը պէտք է լինի։ Ո՛վ գիտէ, թերեւս Հայերուն վարկ բացող անգլիական դրամատուներ ու գործարաններ այս Անգլիացւոյն երեսը չեն նայեր։

«Եթէ անգլիացի սեղանաւորք և վաճառականք վարկ չեն բանար այնպիսեաց որք իրենց արենակից լինելէն զատ ուրիշ արժանիք չունին, անշուշտ լաւագոյն պատճառներ կան առ այս, և գուցէ ամեն օր անգլիական լրագրաց մէջ մեր կարդացած պարզ կամ խարդախեալ սնանկութեանց երկար շարքն ալ բաժին մ'ունի գործին մէջ, երբ կը տեղեկանանք նոյն թերթերէն թէ այս անգլիացի սնանկացողք առ մէն մի սթերլինէ երբեք բնաւ մինչեւ մէկ շիլինի պատուաւոր շահաբաժինը վճարելու բարեյօժարութիւնն ունեցեր են։ Ինձ չի վերաբերիր ըսել թէ միշտ խոհեմութեա՞ն գործ է վստահիլ իր արենակցին։ Աշխարհիս մէջ շատ մը տխուր փորձեր կան ապացուցանող թէ մարդ արենակցին երեսէն վնասուեր է։

«Ենթադրենք որ Անգլիացիք դադրին գործել Հայերու, Յոյներու, Գերմաններու և այլ ամեն օտարազգիներու հետ, և միայն Անգլիացիներու հետ գործ ընեն։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ հետեւանքն։ Այդ Պարոն Քին Օպսըրվըրը կարո՞ղ է օտար վաճառականաց տեղը բռնել։ Նայինք արտաքին վաճառականութիւնն ի՞նչ է գիտէ՞։ Ո՛չ մէկ կերպ գործ կամ վաճառականութիւն կարելի է առանց փոխադարձ վստահութեան, և ամեն տեսակ ձեռնարկութեանց մէջ միշտ կայ վնասու չափ մը, զոր կարելի է զեղչել եթէ գործողները պատշաճ ողջմտութիւնն և աչալրջութիւնն ի գործ դնեն, ստուգական օրինաց համեմատ։ Ի՞նչ ըսենք այն բարեբախտապէս սակաւաթիւ անգլիացի գործարանատիրոց ու վաճառականաց որք՝ վարկով ապրանք բռնելու պէտք ունենալով զորս պարկեշտ օտարազգիք չեն ընդունիր, կամ սովորականէն աւելի մեծ շահեր ընել ուզելով, իրենց դէմին ելնող մարդուն կը վստահին զանոնք, գիտնալով իսկ թէ շատ վտանգաւոր գործ մը կ'ընեն, անկանոն մրցում մը հաստատելով հանդէպ ամեն պատուաւոր տուներու դէմ՝ օտարազգի թէ բնիկ, որք իրենց դրամագլխով գործ կը տեսնեն, և կանոնաւորապէս կը վճարեն։ Ո՞վ է ուրեմն մեղաւորն, և կարելի՞ է համակրիլ անոնց որք այս կերպ ընթացքով մը կը վնասուին ի վերջոյ։

«...Ձեմ ըսեր թէ աշխարհի ամեն կողմը ցրուեալ Հայք հրեշտակներ են ամենքին, ինչպէս ծիծաղելի կը լինէր պնդել թէ Անգլիացիք, որովհետեւ Անգլիացի, ուրեմն հրեշտակներ են։ Ամեն հասարակութեան մէջ սեւ ոչխարներ կը գտնուին, զորս գտնելու համար պէտք չկայ արտասովոր սրատեսութեան։ Օտարազգիք եթէ անհաճոյ կը լինին, շատ անգամ սա պատճառաւ է միայն որ պայմանագրեալ տեսակէն վար ապրանք տալ կ'ուզուի, անոնք ալ չեն ընդունիր, և իր հնարքն ի գերեւ եղած Անգլիացին կը դառնայ իբրեւ խոստմնազանց և անպարկեշտ կ'ամբաստանէ օտարազգին, մինչ բուն մեղաւորն ի՛նքն է։»

Հայ վաճառականի մը սովորական ողջմտութիւնը ցուցնող այս արդար դիտողութեամբք հերքելէն ետեւ «Սուր Դիտողին» յարձակումն, հայ նամակագիրն առեւտրական պատմութեան դաս մ'ալ կուտայ նմա ձրիապէս.

«Արտասովոր ուսումնականութեան պէտք չկայ գիտնալու համար թէ Անգլիոյ առեւտրական զարգացման մեծագոյն մասն, եթէ ոչ ամբողջն, արդիւնք է Անգլիոյ արտաքին վաճառականութեան, և թէ տարագործն, տաղայնակը, սպածոյն տպողը, այլապանն, հաշուակալը, ծրարողը, գործակալը, նաւատէրն և այլք բազմամբ ամէնքն ալ իրենց ապրուստն և իրենց բարգաւաճումը կը պարտին օտար երկրաց Անգլիոյ հետ ունեցած վաճառականութեան։ Օտար վաճառականն ապրանք մը գնել կ'ուզէ. ցոյց կուտաք իրեն. կը գնէ և կը վճարէ ձեզ այն դրամը զոր իւր երկրէն բերած էր. և եթէ գործերնիդ չգիտնալով կորուսանէք, դուք միայն էք մեղաւոր։ Օտար վաճառականն այս երկրի մէջ կը բնակի. այս երկրի մարդոց մէջ կը վատնէ իւր շահու մէկ մասն, և այս երկրի մարդիկ կ'օգտին իւր շահէն։ Իւր բրած վաճառականութեան ամեն վտանգներն ինք կը ստանձնէ. ձեզմէ գնած ապրանքն իւր երկիրը կը ղրկէ, հոն կ'ընէ իւր շահ, բայց հո՛ս Անգլիոյ մէջ տուրք կը վճարէ իւր երկրի մէջ բրած շահերուն համար։ Այս տեսակ խորհութիւնք եթէ ժամանակ ունենայի դեռ երկարօրէն կրնայի շարայարել և մանրամասնել, ցոյց տալու համար թէ «Սուր Դիտողը» պէտք չէ արհամարհէ Հայն, Յոյնն և Գերմանն և այլ օտարազգիներն որովհետեւ վերջերս սնանկութիւնք պատահեցան Սուրիացի Հրէից մէջ, որոյ յանցանքն ալ, ինչպէս ըսի արդէն, նոյն իսկ վնասուողներուն պէտք է վերագրել։»

Յաջորդ թուով մը կը ծանօթացնենք միւս երկու պատասխանները։

Արդէն Մանչեսթրէ կ'իմացնեն մեզ թէ վէճը չէ վերջացած, և որովհետեւ կան Անգլիացիներ որք կը կարծեն թէ «չափազանց վստահութիւն կ'ըլլայ օտարազգիներուն», վիճաբանութիւնը շարունակելի է դեռ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. ԼՈՒՊԷ

Պ. Լուպէի նորակազմ նախարարութիւնն իւր անդրանիկ յաջողութիւնն ունեցաւ անցեալ հինգշաբթի։ Երբ նախարարական նստարանին վրայ բազմեցաւ Պ. Ռիպոյի և Պ. Ֆրէյսինէի հետ, թեւերը խաչաձեւած, իւր վրայ կատարելապէս վստահ մարդու մը երեւոյթն ունէր։ Իւր առաջին ճառը լաւ ընդունելութիւն գտաւ, և նախորդ գիշերուան յոռի տպաւորութիւնը վայրկեան մը մէջ յօգս ցնդեցաւ։ Պ. Լուպէ իբրեւ համոզեալ հանրապետական այլ իբրեւ չափաւոր մարդ խօսեցաւ։ Իւր նախորդները չհերքեց։ Պաշտպանեց աշխարհական կրթութեան դպրոցական արդի օրէնքը, նաեւ զինուորական օրէնքն, զորս «ամենայն ազատութեանց պատուարն» յորջորջեց, անհերեւ չափազանցութեամբ։ Խոստացաւ Միաբանութեանց վրայ օրէնքը ներկայացնել ժողովոյն, բայց վերաքննել և մեղմացնել ետքը, գիտելով թէ նախորդ վարչութիւնն այն օրէնքին պատճառաւ տապալած էր։ Նորահաստատ մաքսապաշտութեան կուսակից անուանեց ինքզինք։ Կրօնական խնդիրը Քոնքորտայի հիման վրայ դրաւ, և յարեց թէ արդի կառավարութիւնն երկրին կողմէ պաշտօն չունի Եկեղեցին Պետութենէն բաժնելու համար պատրաստութիւն կատարելու։ Ի վերջոյ, հանրապետականներն յորդորեց կառավարութեան շուրջ ամփոփուիլ համախմբուելու։ Պ. Լուպէ գաւառացի նոտարի մը դէմքն ունի կ'ըսուի, փոքրիկ մարդ մը համեստ երեւոյթով, զոր մարդ ազատնայ միամտութեամբ ևեթ օժտեալ կը կարծէ, բայց կը թուի թէ օժին չըլլահայեցութիւնն և խորամանկութիւնն ալ չեն պակսիր անոր։

Ինչպէս Հեռագիրը ծանոյց արդէն, նախարարական յայտարարութիւնն 91ի դէմ 325 ձայնիւ ընդունուեցաւ։ Այնչափ ստուար մեծամասնութիւն մ'է սա որ լրագիրք ոմանք չեն հաւատար անոր տեւականութեան։ Նոր նախարարութեան նպաստմամբ քաղաքականական ցոյց մը կը համարեն պարզապէս, յիշելով մանաւանդ թէ մեծամասնութիւնը բաղկացեալ էր 274 հանրապետականներէ, 2 գործաւորականներէ, 27 միապետականներէ եւ 22 Պուլանժեականներէ։ Այս վերջիններ Նոր Նախարարութեան ի նպաստ քուէարկելով, միայն Պ. Քոնսդանի դէմ ցոյց մ'ընել ուզեցին հարկաւ, քանի որ յայտնի էր թէ Պ. Քոնսդան Նոր կազմութենէն դուրս թողուելուն համար վշտացեր է, և քանի որ Պ. Լօռ և Ռոշֆոռ այս բանս իրենց համար անձնական յաջողութիւն մը նկատէին։

—)(44)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՌՈՊԻՆՍՈՆՆԵՐՈՒ ԴՊՐՈՑԸ

Որսի երթալն անհնարին եղաւ և ձիւնը քիչ ատենէն այնպիսի սաստկութեամբ սկսաւ տեղալ որ Կոտֆրէյ կրնար ինքզինքը Բեւեռային ովկիանոսի անբնակելի երկիրներուն մէջ կարծել։

Արդարեւ ծանօթ է ընթերցողաց թէ հիւսիսային Ամերիկա, հիւսիսի հովերէն անդադար աւլուած, առանց արգելք մը ըլլալու այդ հովերուն կատաղութեան դէմ, երկրագունտիս ամենէն ցուրտ երկիրներէն մէկն է։ Ձմեռը մինչեւ ապրիլ ամիսը կ'երկարի հոն։ Պէտք է արտաքոյ կարգի զգուշութիւններ ձեռք առնել անոր դէմ մաքառելու համար։ Ասիկա մտածել կուտար թէ Ֆինա կղզին լայնութեան աստիճանին վրայ շատ աւելի վեր կը գտնուէր քան զոր Կոտֆրէյ կ'ենթադրէր։

Ատիկա զիրենք կը ստիպէր Ուիլ-Թրիի ներսիդին կարելի եղածին չափ հանգստաւէտ կերպով կահաւորել, բայց ցուրտէն և անձրեւէն շատ նեղուեցան։ Իրենց ուտելիքի պահեստը դժբախտաբար անբաւական էր։ Կրիայի միսը հետզհետէ կը հատնէր։ Շատ անգամներ պէտք եղաւ քանի մը ոչխարի, ակութիի և այծի գլուխներ զոհել, որոնց թիւը քիչ աճած էր իրենց այդ կղզին հասնելէն ի վեր։

Այդ նոր դժբախտութեանց ու դժուարութեանց հետ, շատ մը տխուր մտածումներ Կոտֆրէյի միտքը պաշարեցին։

Պատահեցաւ նաեւ որ տասն եւ հինգ օրի չափ զօրաւոր տենդէ մը բռնուեցաւ։ Առանց այն պզտիկ դեղի նիւթերուն որք իր առողջութիւնը վերստին գտնելու նպաստեցին, թերեւս պիտի չը կրնար ինքզինքը գտնել։ Թարթըլէթ շատ քիչ կարող էր արդէն պէտք եղած խնամքն անոր տանելու այդ հիւանդութեան միջոցին։ Մասնաւորապէս Քառէֆինօթուին կը պարտէր առողջութիւնը նորէն ձեռք ձգելը։

Բայց ի՜նչ յիշատակներ, ի՜նչ ալ ցաւեր։ Որովհետեւ իրմէ զատ ոչ գոք կրնար մեղադրել այդ կացութեան համար որուն վախճանն ալ չէր գիտեր ի՛նչ պիտի ըլլար։ Իր զառանցանքներուն մէջ քանի քանի անգամ Ֆինան կոչեց զոր ալ երբեք չէր յուսար տեսնել, իր Ուիլ մօրեղբայրն որմէ առ յաւէտ բաժնուած էր։ Ա՜հ, պէտք էր որ ետ կեցած ըլլար այդ Ռոպէնսոններու կեանքն ապրելու գաղափարէն զոր իր մանկութեան երեւակայութիւնը տեսլական մը ըրած էր։

Հիմայ իրականութեան հետ ի պայքար մտած կը տեսնէր ինքզինքը։ Հայրենի տունը դառնալու յոյսն անգամ հիմայ չէր կրնար ունենալ երբեք։

Այսպէս անցաւ այդ դեկտեմբերի տխուր ամիսը, որուն վերջը Կոտֆրէյ սկսաւ քիչ մը ուժերը ժողվել։

Գալով Թարթըլէթին, անշուշտ մասնաւոր շնորհով մը միշտ ողջ առողջ մնացած էր։ Բայց ո՜րչափ անդադար ողբեր, ո՜րչափ անվերջ երեմիականներ։ Ինչպէս Քալիպսոյի քարայրն Ոդիսեւսի մեկնումէն յետոյ անոր երգերուն արձագանգը չէր կրկներ, Ուիլ-Թրի ալ իր երգն այլ եւս չէր արձագանգեր, իր ջութակին երգն որուն լարերը ցուրտէն փատցած էին։

Պէտք է ըսել նաեւ թէ Կոտֆրէյի ամենէն մեծ մտահոգութիւններէն մէկն ալ վտանգաւոր անասուններուն երեւան գալուն հետ վայրենիներուն վերստին Ֆինա կղզին գալուն վախն էր։ Այսպիսի յարձակման մը դէմ իրենց տախտակորմը անբաւական պատնէշ մ'էր։

Ամեն բան լաւ մը քննելէ յետոյ, սէքուօյային բարձր ճիւղերուն ընծայած ապաստանարանը ամենէն ապահովն երեւցաւ և ջանացին անոնց մերձեցումը նուազ դժուար ընել։ Միշտ դիւրին պիտի ըլլար պաշտպանել այն նեղ բացուածքը որմէ դուրս ելլելով կոճղին կատարը կը գտնուէին։

Քառէֆինօթուի օգնութեամբ Կոտֆրէյ յաջողեցաւ հաստատել մէկ պատէն միւսը կանոնաւորապէս բարձր հեռաւորութիւն ունեցող դուրս ցցուած մասեր որք սանդուղի մը աստիճաններուն կը նմանէին և որք բուսական երկայն չուանով մը կապուած, ծառին ներսէն վեր ելլելն աւելի կը դիւրացնէին և կ'արագացնէին։

—Է՛, ըսաւ Կոտֆրէյ ժպտելով երբ այդ աշխատութիւնն աւարտեցաւ, այսպէսով վարը քաղաքի տուն մը ունինք և վերը գիւղի տուն մը։

—Ես աւելի նախամեծար կը համարէի նկուղի մը մէջ բնակիլ, միայն թէ Մոնկոմըրի-Սթրիթի մէջ ըլլար, պատասխանեց Թարթըլէթ։

Ծնունդը հասաւ, այդ տօնն որ Միացեալ-Նահանգաց բոլոր Պետութեանց մէջ այնքան փառաւոր կերպով կը տօնուի։ Յետոյ եկաւ կաղանդը, տպաւորութեան յիշատակներով լեցուն, որ անձրեւոտ, ձիւնոտ, ցուրտ, մութ, նոր տարին շատ չարագուշակ կերպով սկսաւ։

Այն ատեն վեց ամիս կար որ այդ նաւաբեկեալները աշխարհի մնացորդին հետ հաղորդակցութենէ զրկուած էին։

Այս տարւոյն սկիզբը շատ բարեյաջող չեղաւ։ Մարդ կը ստիպուէր մտածել թէ Կոտֆրէյ և իր ընկերները աւելի անողոք դժբախտութեանց պիտի ենթարկուէին։

Ձիւնը մինչեւ յունվար 18 չդադրեցաւ տեղալէ. պէտք եղած էր թողուլ հօտը որ դուրսը երթայ ճարակի, որպէսզի կարելի եղածին չափ սնանէին։

Երբ արեւը մարը մտնէր, շատ ցուրտ, շատ խոնաւ գիշեր մը ամբողջ կղզին կը պատէր և սէքուօյաներու կամարին տակ անթափանց խաւար կը տիրէր։

Կոտֆրէյ, Քառէֆինօթու, Ուիլ-Թրիի ներսը իրենց խշտեակներուն վրայ երկընցած, ի զուր կը փորձէին քնանալ, Կոտֆրէյ ուէտինի մը անորոշ լոյսով Աստուածաշունչէն քանի մը էջ կը թղթատէր։

Ժամը տասնին մօտ, հեռաւոր աղմուկ մը որ հետզհետէ կը մօտենար, կղզւոյն հիւսիսային կողմը, լսուեցաւ։

Կարելի չէր սխալիլ։ Գազաններ էին որ ծառին շրջակայքը կը յածէին, և, աւելի ահռելի պարագայ, վագրին և բորենիին ոռնանքիները, առիւծին և յովազին մռնչիւնները կը խառնուէին այս անգամ զարհուրելի համանուագ մը կազմելով։

Կոտֆրէյ, Թարթըլէթ և սեւամորթը յանկարծ տագի ցատքած էին անբացատրելի անձկութիւն մը զգալով։ Եթէ այդ վայրագ կենդանիներու արշաւանքին առջեւ, Քառէֆինօթու իր ընկերներուն պէս սարսափ կը զգար, պէտք է հաստատել սակայն թէ իր ապշութիւնն իր վախէն կը հաւասարէր։

Երկու մահացու ժամերու միջոցին, երեքն ալ շունչերնին բռնած կեցան սպասեցին։ Ղօղանջիւնները կը պայթէին երբեմն երբեմն շատ քիչ հեռուէն, յետոյ յանկարծ կը մարէին որպէս թէ գազաններուն հրոսակը, չը ճանչնալով իրենց գտնուած տեղն, ըստ բաղդի հոս հոն թափառէին։ Թերեւս այն ատեն Ուիլ-Թրի յարձակումէ մը պիտի ազատէր։

«Հոգ չէ, կը խորհէր Կոտֆրէյ, եթէ չը յաջողինք այդ անասունները սպաննել մինչեւ վերջինը, մեզ համար այլեւս անկարելի պիտի ըլլայ ապահով ապրիլ այս կղզին մէջ։»

Կէս գիշերէն քիչ յետոյ, մռնչիւնները վերըսկսան աւելի ուժով և աւելի մօտէն։ Անկարելի էր տարակուսիլ որ ահնացող հրոսակը կը մօտենար Ուիլ-Թրիի։

Այո, շատ ճիշդ էր։ Եւ սակայն ո՞ւսկից կուգային այդ վայրագ անասունները։

Դեռ նոր Ֆինա կղզին եկած չէին հարկաւ նաւով։ Պէտք էր որ Կոտֆրէյի եկած ատենէն առաջ հոն գտնուած ըլլային։ Բայց այն ատեն ինչպէս բոլոր այդ հրոսակը կըրցած էր այնչափ լաւ պահուըտիլ որ իր պտոյտներու և ուսորդութեանց միջոցին, թէ՛ կեդրոնական անտառակին մէջ և թէ՛ կղզւոյն հարաւակողման ամենէն հեռաւոր մասերուն մէջ, Կոտֆրէյ անոնց հետքը անգամ տեսած չէր։ Ո՞ւր էր ուրեմն այն խորհրդաւոր որջը որ այսպէս յանկարծ կը ժայթքէր այդ առիւծները, այդ վագրերը, այդ բորենիները, այդ յովազները։ Մինչեւ հիմայ բոլոր անմեկնելի մնացած բաներէն ամենէն անմեկնելին ասիկա չէ՞ր։

Քառէֆինօթու աչքին չէր հաւատար։ Իր քով ծայրայեղ ապշութիւն մը կը տեսնուէր։ Կրակարանին լոյսով որ Ուիլ-Թրիի ներսը կը լուսաւորէր, կարելի էր անոր սեւ դէմքին վրայ ամենէն տարօրինակ ծամածռութիւնը դիտել։

Թարթըլէթ կը հեծէր, կը մռմռար, իր անկիւնը կծկուած։ Կ'ուզէր Կոտֆրէյին հարցումներ ընել այս ամենուն վրայ. բայց անիկա ալ ոչ կարողութիւն ունէր ոչ ժամանակ անոր պատասխանելու։ Շատ մեծ վտանգի մը նախազգացումն ունէր, անկից ազատելու միջոցները կը խորհէր։

Մէկ երկու անգամ, Քառէֆինօթու և ինք յառաջացան մինչեւ տախտակորմին մէջտեղը։ Ուզեցին տեսնել թէ տախտակորմին դուռը ներսէն լաւ մը գոցուա՞ծ էր։

(Շարունակելի)

իսկ նոր վարչութեան հակառակ քուէարկողներուն ամենքն ալ Արմատականք են։ Պատճառը գիտէք արդէն։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՊԱՀԱՐՁԱՆ

Շուէտ և Նորվեկիա, որք ուրոյն պետութիւններ են՝ մէկ Թագաւորի իշխանութեան ներքեւ, գժտեալ ամուսիններու կը նմանին։ Նորվեկները միշտ կը գանգատէին թէ արտաքին գործոց նախարարութիւնը մէկ լինելով երկուց երկրաց համար, իրենց արտաքին շահեր կը զոհուին Շուէտի շահերուն որք նոյն չեն ըստ ամենայնի։ Օրինակի համար, Նորվեկներն աշխարհի վրայ երրորդ նաւային ազգն են, Շուէտացւոց ունեցածէն քանի մը պատիկ աւելի առեւտրական նաւեր ունին, և սակայն, հիւպատոսք որք այս նաւային շահերը պէտք է պաշտպանեն՝ ըստ մեծի մասին Շուէտցի են, և դեսպանք որք առեւտրական բանակցութեանց մէջ պէտք է ի մտի ունենան Նորվեկիոյ շահերն եւս, իրենց ներշնչումները կ'առնուն միայն Ստոքհոլմէ, և ո՛չ Քրիստիանիայէ։ Նորվեկիոյ շահերը կը պահանջեն որ Ռուսիոյ հետ հաշտ ընթանայ, Ֆինլանտիոյ յարակից իւր ունեցած դրից բերմամբ։ Իսկ Շուէտ հակառուսցոյցերու կը մասնակցի։ Նորվեկիա փափաքեցաւ մասնակցիլ Փարիզի վերջին Արուեստահանդէսին։ Բայց Շուէտ, որ Թագաւորական աւանդութեանց կը հետեւի, և Նորվեկիոյ չափ ժողովրդական ուղղութիւն մը չունի, չուզեց Հանրապետութիւն մը պատուել, և Գերմանիոյ պէս՝ ձեռնպահ մնաց, մինչ Նորվեկները կը գանգատին թէ մեք այս տեսակ նկատումներ չունինք, և պէտք էր մասնակցէինք Փարիզի Արուեստահանդէսին։

Ուստի, շատ ժամանակէ ի վեր է որ Նորվեկները կը պահանջեն որ ինչպէս երկուց երկրաց նախարարութիւնք զատ են այլ և այլ նկատմամբք, արտաքին գործոց նախարարութիւնն եւս զատ լինի, և Նորվեկիա իւր ուրոյն արտաքին գործոց նախարարին անօրէնութեան ներքեւ իւր ուրոյն դեսպաններն ունենայ օտար Տէրութեանց քով։ Շուէտ բոլորովին կը մերժէ այս պահանջում, իբրեւ պետական միութեան խզում։ Ուրեմն, եթէ այդ միութիւն մեր կենսական շահերուն, մեր բարօրութեան արգելք պիտի լինի, լուծենք այս միութիւն, ապահարզան ընենք, կ'ըսեն Նորվեկներն, և Շուէտի մէջ լուրջ Թերթեր կան որք այս ձանձրալի միութեան վերջ տրուիլ կը խնդրեն, Նորվեկեան Թերթերու հետ մէկտեղ։ Նորվեկներուն մէջ գործօն կուսակցութիւն մը կայ որ եթէ միապետական կապակցութիւնը խզուի, կը փափաքի հանրապետական դրութիւն հաստատել, զի Նորվեկները Թագաւորական շաւիղ չունին, և իրենց բնագդներուն աւելի համաձայն կը գտնեն հանրապետական կառավարութեան ձեւը։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ռուսիոյ Պետական Խորհուրդն օրէնք մը պատրաստեց, որուն համեմատ կաթոլիկ դաւանութենէ ամեն օտարազգի որ հինգ տարիէ հետէ ի Ռուսիա կը բնակի, կրնայ ռուսահպատակ լինել և ամեն քաղաքային իրաւունքներ վայելել՝ միայն օրթոտոքսութիւն ընդունելով։ Այս օրէնք կը դրուի մասնաւորապէս Չեհերուն և Ռութէններուն համար, որք թէեւ մեծաւ մասամբ Աւստրիոյ հպատակ են, բայց Աւստրիոյ սահմանակից ռուսական գաւառաց մէջ եւս բնակեալ կը գտնուին բաւական կարեւոր թուով, ի Վոլհինիա և Լիթուանիա մանաւանդ։ Ռուս կառավարութիւնն ասոնց կը խոստանայ ո՛չ միայն քաղաքային ամեն իրաւանց վայելում այլ և պետական հողերու շնորհում, որոց մեծ պէտք ունին արդէն։

* *

ՍՈՎԵԱԼ ԳԱՒԱՌՔ ՌՈՒՍԻՈՅ

Ռուսիոյ նոր հնձոց նկատմամբ տրուած տեղեկութիւնք հակասական են։ Սարադովէն «Թայմզ» հեռագիր մը՝ փետր. 23 թուով, կը ծանուցանէ թէ «Նոր հնձոց վրայ տրուած տեղեկութիւնք աւելի քան երբեք վշտալի են, և արդէն անբաւական էր արմտիքն որ ղրկուեցաւ ցանուելու համար»։ Միայն Սարադովի նահանգին մէջ 15,761 տէսիաթին կամ աւելի քան 40 հազար անգլ. արտավար հող սերմէ զուրկ մնալով չէ մշակուած։ Որովհետեւ գիտենք թէ սովեալ նահանգներն ընդհանրապէս այս վիճակին մէջ են, նոր հնձոց ելքն աւելի կերպիւ չարաշուք կը թուի այժմէն։

ՎԵՀ. ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Մարտ 5 17ին Վեհ. Վիքթորիա Թագուհին Անգլիայէն մեկնելով Ֆրանսական Իէռ կղզին պիտի երթայ, Միջերկրականի մէջ, մերձ ի Թուլոն։ Իւր ձիեր ու կառքեր և իւր նախամեծար էշն արդէն փոխադրեցան։ Արքունեաց անձինք կը փութացնեն Թագուհւոյն մեկնումն Ուինտսորի դղեակէն, ուր ամենայն ինչ իրեն կը յիշեցնէ իւր սիրեցեալ և ողբացեալ թոռը՝ Քլարէնսի դուքսը։ Կալէսի իշխանուհին եւս իւր զաւակներով շաբթուս մէջ հարաւային Ֆրանսա կ'ուղեւորի։

ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Անէնքով զօրավար Մոսքուայէ մեկնեցաւ անցեալ շաբթու, և սովեալ նահանգներն աչքէ անցունելէն ետքն ուղղապէս Կաւկասիա պիտի երթայ, Նովորոսիսքէ Սեւ ծովու վրայ ի Սուխում տանող կառուղին շինել տալու, որուն պէտք եղած գործաւորք՝ սովեալ նահանգներէն հաւաքուած՝ արդէն Կաւկասիա ժամանած են ամենայն փութով, անօթութենէ չմեռնելու համար։

ԱՆԳԼԻԱՑԻՔ Ի ԱՓՐԻԿԷ

Զանզիպարի ղիմացը գտնուող Մոմպասայէն (անգլիական բաժին արեւելեան Ափրիկէի) մինչեւ Վիքթորիա մեծ լիճն երկաթուղի շինելու որոշում տալով, Անգլիացիք թէ՛ մարդասիրական և թէ առեւտրական գործ մը կ'ընեն։ Մարդասիրականն այն է որ Ափրիկէի ներսերը կը բանան քաղաքակրթութեան առջեւ, վերջ տալու համար գերեաց որսացման և տուրեւառին։ Իսկ առեւտրական օգուտն այն է որ Անգլիացիներուն կարելի կ'ընեն այն ներքին Ափրիկեան երկրաց մէջ հաստատուիլ տեւական կերպիւ և շահագործել։ Որովհետեւ ձեռնարկն հանրօգուտ է, անգլ. կառավարութիւնն ալ 20 հազար անգլ. ոսկի կը նպաստէ իւր կողմէ։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ԼՈՒՐԵՐ

Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղական խորհուրդը տեղեկագրած ըլլալով առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն՝ նոյն եկեղեցւոյ Գեր. քարոզչին ու Արժ. աւագերէցին միջեւ ծագած ծանօթ խնդիրը, Ն. Ամենապատուութիւն հրամայած էր Պատրիարքական Գեր. փոխանորդ Հօր՝ այս առթիւ հարկ եղածն ի գործ դնել։

Արդ, Գեր. փոխանորդ Հայրը Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Արժ. աւագերէցը կոչելով՝ հարկ եղած յորդորներն բրած և, հրաւիրելով որ ներում խնդրէ Գեր. քարոզիչէն, յանձնարարած է միանգամայն յետ այսորիկ զգուշանալ այդ կարգի դէպքերու տեղի տալէ։ Գեր. փոխանորդ Հայրն հաշտեցնելով զայս Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քարոզչին, հրաւիրած է զն. Գերապատուութիւն հայրաբար ներել աւագերէցին և միանգամայն շարունակել իւր քարոզչական պաշտօնն ի հոգեւոր մխիթարութիւն ժողովրդեան։ Գեր. փոխանորդ Հայրն այս տնօրինութիւնը հաղորդած է նաեւ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղական խորհրդոյն։

Պէշիկթաշի եկեղեցւոյն Մեծ Պահոց մէջ առանց քարոզի չթողլու համար որոշուած է որ մայրաքաղաքս գտնուող եկեղեցական հօրք յաջորդաբար ամեն շաբթու նոյն եկեղեցին երթալով քարոզ խօսին ի հոգեւոր մխիթարութիւն ժողովրդեան։

Խաչն ժողովն ի նիստ պիտի գումարի վաղը՝ չորեքշաբթի՝ ի խորհրդարանի Գալաթիոյ։

Մոսկուայի կայսերական Հնագիտական ընկերութիւնն, ինչպէս արդէն ծանուցինք, գնահատելով Շամախու թեմի առաջնորդ Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Սմբատեանցի հնագիտական ասպարէզին մէջ ցոյց տուած օգտակար ծառայութիւնները, միաձայն հաւանութեամբ Թղթակից-անդամ ընտրած է զն. Գերապատուութիւն։ Այս առթիւ, հնագէտ եպիսկոպոսին աշխատութեանց վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն Շամախիէն։

Իբրեւ գործին տեղեակ, պիտի յայտնենք, որ Նորին Սրբազնութիւն ընկերութեան խորհրդին է ուղարկել, մի սաուար, մօտ 300 երեսից բաղկացած աշխատութիւն, որ աւ թողլու լին նուիրուած է բեւեռագրերի հետազօտութեան։ Աւելորդ ենք համարում յայտնել, որ ուղարկուած աշխատութիւնը Ն. Սրբազնութեան ընդարձակ գործի միմիայն ..... մասն է և վերաբերում է վերջերում գտնուած բեւեռագրերին։ Ամբողջ գործը անցեալ թուի հոկտեմբերին ուղարկուած է Պոլսի Պատրիարքարանին, որպէս զի ի ցոյց հանուի «Սահակ-Մեսրոպեան» մրցանակաբաշխութեան ժամանակ։ Նորին Սրբազնութեան գործի մէջ կցուած բեւեռագրերը մասամբ ձեռքով է արտագրուած, մասամբ լուսանկարով։ Մենք անձամբ տեսել ենք այդ աշխատութիւնը և յոյս ունինք, որ միջի բեւեռագրերը իրենց ճիշտ ընթերցմամբ կարող են հնագիտական մութ կէտեր պարզել, որպէս վկայում է հնագէտ Պ. Նիկոլսկի։ Սրբազան հնագէտը շատ տարիներ առաջ է սկսել իւր ուսումնասիրութիւնը. այդ գործում խրախուսել են Սրբազան հօրը հոգելոյս Գէորգ և Մակար կաթողիկոսները։ Այժմ մեր առաջնորդը զարձեալ կարողանում է իւր ազատ ժամերը նուիրել այդ օգտաւէտ գործին։

Նորին Սրբազնութիւնը այս օրերս կուղարկէ ընկերութեանը իւր գտած արծաթէ և պղնձէ հնադրոյն դրամները կարեւոր բացատրութիւններով։ Մեծ քանակութեամբ դրամներ յանձնել է նաեւ հանգուցեալ Մակար կաթողիկոսին, որոնք և, ինչպէս լսեցինք, դրւնում են Էջմիածնի թանգարանում։

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Ուսումնական Խորհուրդը՝ մէկ կողմանէ դասատու խնդրող ազգային վարժարանաց և միւս կողմանէ այն վարժարանաց մէջ պաշտօն խնդրող դասատուաց դիւրութիւն ընծայելու նպատակաւ Արձանագրութեան Տումար մը հաստատած է։

Հետեւաբար ամէն դաստիարակ և դաստիարակուհի որ պաշտօն կը խնդրեն Ազգային Կրթական հաստատութեանց մէջ, կրնան դիմել Ազգ. Պատրիարքարան, առ Դիւանադպիր էֆէնտին Ուսումնական Խորհրդոյ եւ արձանագրել տալ նոյն տումարին մէջ իրենց անունը, մասնագիտութիւննին և պահանջած թոշակնին։

Նոյնպէս կրնան թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ թէ գաւառներու վարժարանաց հոգաբարձութիւնք դիմել առ Ուսումնական Խորհուրդն, երբ պէտք ունենան կրթական պաշտօնէի մը։

24 փետրուար 1892

Պատրիարքարան Հայոց
Գումգաբու

Կովկաս լրագիրը կը ծանուցանէ թէ «Կաւկասիոյ այլ և այլ քաղաքներու մէջ սաստկապէս վարակուած է ինֆլուէնցիան։ Շուշի, Գանձակ, Ալէքսանդրապոլ, Կարս, Երեւան, Էջմիածին իրենց բոլոր գիւղերով վարակուած են այդ հիւանդութեամբ։ Մեր վերջին տեղեկութեանց նայելով, Էջմիածնայ ճեմարանի մէջ մանաւանդ ծաւալած է ինֆլուէնցիան և աւելի քան 50 ուսանողք բռնուած են այդ հիւանդութենէն։»

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Վ. ԹՈՒՄԱՅԵԱՆ, որ 22 տարի անընդհատ Վիեննա ուսումնասիրութեան պարապած է, պատրաստ է թէ՛ առանձնական և թէ՛ դպրոցական դասախօսութիւն յանձն առնուլ, ի մասնաւորի Գերմաներէնի, Հայկաբանութեան, Փիլիսոփայութեան, Քերականական գիտութեան, Բարձրագոյն Կրօնագիտութեան եւ ուրիշ լեզուաց ու վարժարանական ուսմանց. Դասատուութեան փափագողք կրնան դիմել «Արեւելք»ի Խմբագրատունը։

3—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Պաղտատի Տէլիմ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ապտուլլահ պէյ, գայմագամ Սամիրաի, և իրեն յաջորդեց Սալիհ էֆէնտի։

Սանճաք Միւթէսարրըֆի աստիճան տրուեցաւ Կիպրոսի երեւելիներէն Հաճի Ահմէտ Տէրվիշ էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Փարիզու գործարանատէրերէն Պ. Մալթիօի։

Ի ՀԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Սատրազամը, Ներքին գործոց Վսեմ. նախարարն և Ռազմիկանութեան Վսեմ. նախարարն երէկ յաջորդաբար կայս. պալատ գնացին և առացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Իտալական, հելլենական, սերպիական, ամերիկեան և պարսկական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձ. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ՊԵՐԱԹ ԿԻՃԷՍԻ

Ներկայ Շապան ամսոյ առաջին օրն երկուշաբթին սկսած ըլլալը պաշտօնապէս հաստատուելով, յառաջիկայ կիրակի գիշեր Պերաթ կիճէսիի տօնն է։ Պոլսոյ Դատաւորին կողմէ այս առթիւ պատրաստեալ վճռագիրն երէկ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին յանձնուեցաւ Վեհ. Սուլթանին մատուցուելու համար։

ԲԱՐՁՐ. ԽՏԻՎԸ

Պելճիոյ Թագաւորը Լէոփոլտ պատուանշանին մեծ խաչը նուիրած է Եգիպտոսի Խտիվին։ Գահիրէի պելճիական գլխաւոր գործակալը Բարձր. Ապպաս փաշային մատուցած է սոյն պատուանշանը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Անգլիական դեսպան Սըր Քլէռ Ֆորտ այսօր պատիւ պիտի ունենայ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։

ՏԷՐՎԻՇ ՓԱՇԱ

Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովոյ անդամ և կայս. աւագ թիկնապահ Վսեմ. Տէրվիշ փաշա հիւանդ ըլլալով, մէկ քանի օրէ ի վեր իւր ապարանքէն դուրս չելներ։

ԻՐԱԻԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայտար փաշա-Նիկոմիդիոյ երկաթուղւոյ շինութեան ու շահագործման հաշուէն Պ. Պ. Ալթ և Սիֆելէրի կայս. կառավարութենէն ունեցած պահանջի խնդիրը կարգադրելու համար կազմեալ իրաւարարաց յանձնաժողովին իւր վճիռն տորագրած է։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Մալթիոյ դատարանն յԱքեա բերդարգելութեան դատապարտած է Հալէպի հռոմէական Ջուաճն Րըզգուլլահ եւ Ջուաճն Իլիաս անուն անձերն, որք անվայել լեզու մը գործածած են։

ԷՍՄԷՐ ՓԱՇԱ

Ափրիկեան Տրիպոլսոյ զօրաբաժնին նորընտիր հրամանատար Ֆերիգ Էսմէր փաշա իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի Կ. Պոլսէն մեկնող առաջին շոգենաւով։ Ծանուցուած է նախորդ հրամանատար Օսման փաշաի, փոխանորդաբար վարել հրամանատարութեան պաշտօնը ցժամանումն Էսմէր փաշայի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր կիրակի օրուան նստին մէջ խորհրդակցութիւններ կատարած է՝ Թուրքիոյ և Ռուսիոյ միջեւ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագրոյն առթիւ երկու կողման պատուիրակաց միջեւ անհամաձայնութեան նիւթ եղող ինչ ինչ կէտերու վրայ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Կայս. Իրատէի մը համաձայն, առողջապահական վարչութեան դերնախագահ Հաճի Արիֆ պէյի և զինուորական երկրաչափ հազարապետ Արիֆ պէյի պաշտօն յանձնուած է քննել և կանոնաւորել Սուրիոյ ու Ափրիկեան Տրիպոլսոյ ծովեզերաց վրայ գտնուած մաքրանոցներն ինչպէս նաեւ Գամարանի և Խլուսայիի մաքրանոցները։ Սոյն պաշտօնեայք տասն օրէն պիտի մեկնին մայրաքաղաքէս։

ՄՈՒՏԱՆԻԱ-ՊՐՈՒՍԱ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Մուտանիա-Պրուսա երկաթուղւոյ գծին շինութիւնն աւարտած ըլլալով, բացումը պիտի կատարուի յառաջիկայ մայիս մէկին, այսինքն Պայրամի երրորդ օրը։ Պ. Նակէլմաքէրս, որ յանձն առած էր պայմանագրութեան կրնքումէն 21 ամիս յետոյ շինութիւններն աւարտել, գծին փութով կատարել տալով որոշեալ պայմանաժամէն ութ ամիս առաջ աւարտած է։

ԱԿԵԱՀ ՊԷՑ

Այս առուր «Թ. Հագիգաթ»ի մէջ կը կարդանք.

Պոլսոյ ոստիկանապետ Ակեահ պէյ հիւանդ ըլլալով, Ն. Վսեմութիւնը դարմանող բժիշկները խորհրդակցութեան մը պէտք տեսեր են։ Հետեւաբար Վսեմ. Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտի ու Տօքթ. Ֆէյզի փաշա, զինուորական Տօքթ. Խայրէտտին պէյ ու Ոստիկանութեան Դրան բժիշկներէն Տօքթ. Սիմոն էֆէնտի նախընթաց օր խորհրդակցութիւն մը կատարելով, առանձին ոմանք յայտարարեր են թէ Ակեահ պէյ խմած կաթէն թունաւորուած է և ոմանք ալ՝ թէ ինֆլուէնցայի սաստկութենէն վտանգաւոր վիճակի մէջ կը գտնուի, սակայն Ակեահ պէյ կէս գիշերին գաւաթ մը նարինջի օշարակ խմելէն յետոյ ութ-տասը անգամ լուծողութիւն մը ունեցեր և այդպէս հանգստանալով հիւանդութիւնն անցեր է. այժմ մարմնոյ տկարութիւն մը միայն ունի։

ԽԱՌՆՈՒՐԴ ԱԼԻՒՐՆԵՐ

Քաղաքապետ Վսեմ. Րըտվան փաշա նկատողութեան առնլով մայրաքաղաքի բերուած խառնուրդ ալիւրներու խնդիրը, գրած է բժշկական վարչութեան որ առողջապահական քննիչք այդ ալիւրները տարրալուծելով, եթէ խառնուրդ ըլլալն հաստատուի, յայնժամ այդ կարգի ալիւրներու ներածումն արգիլուի։ Նոյնպէս տեղեկագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան՝ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնլով արգիլել մայրաքաղաքիս մէջ այդ կարգի ալիւրներու գործածութիւնը։ Ներքին գործոց Նախարարութիւնն ևս հարկ եղած հրամանները տուած է Մաքսային վերատեսչութեան։

«ԷՐԹՈՂՐՈՒԼ» ՄԱՐՏԱՆԱՒԸ

Ընկղմեալ Էրթողրուլ մարտանաւէն հանուած 15 թնդանօթներն ու 12 հակ այլ և այլ կարասիներն, որք Ճափոնէն Մարսիլիա տարուած էին, ճամբայ հանուած են և այս օրերս մայրաքաղաքս կը բերուին։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, թնդանօթները՝ թնդանօթարանին պիտի յանձնուին ու պիտի պահուին, և կարասիներն ալ արքունի Նաւարանին պիտի յանձնուին։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՔ

Լ. Հէրալտ կ'իմանայ թէ ներածող վաճառականք կը գանգատին այն անտեղութեանց և կորուստներուն համար որք յառաջ կուգան այն կանոնադրութենէն որուն համեմատ չեն կրնար իրենց ուզած մաքսատունն հանել ապրանքնին։ Իսկ թէ իրենց այս գանգատներ հիմնաւոր են թէ ոչ, այս մասին նոյն թերթը տեղեկութիւն մը չի տար, ըստ որում մանրամասն տեղեկութիւն չունի։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Մասնագիտաց այն յանձնաժողովն, որ Իսմիտ-Էսքիշէհիրի ճիւղին առժամեայ բացումը պիտի կատարէ, յառաջիկայ հինգշաբթի ճամբայ կ'ելնէ Իսմիտ-Էսքիշէհիր երթալու համար։ Այս յանձնաժողովոյ անդամներն են՝ երկաթուղեաց ընդհանուր տնօրէն Խայրէտտին պէյ, Սերվիչէն էֆէնտի, Րաիֆ էֆէնտի, Գրիգոր էֆ. և Ելմտական Նախարարութեան հանքաց ճարտարագէտը։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՆԱՒԱՐԱՆՔ

Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը կոչած է Կ. Պոլսոյ Նաւարանաց արտօնութեան բոլոր մրցակիցներն ու ծանուցած է թէ երկու ամիս պայմանաժամ շնորհուած է՝ իրենց դրամական ձեռնհասութիւննին ապացուցանելու համար։

ՏԷՏԷԱՂԱՃ-ՍԷԼԱՆԻԿԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Պ. Ռընէ Պոտուի, որ Տէտէաղաճ-Սէլանիկի երկաթուղւոյն արտօնութեան մրցակիցներէ մին է, այս օրերս Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան ներկայացուցած է նոր ծրագիր մը իր առաջին խնդրագրոյն կարգ մը պայմանները փոխող։ Այս ծրագիր քննուելու վրայ է մասնագիտաց դիւանին կողմէ։

ՇԱԼԿԱՄԼԸՐԻ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ ԵՂԵՌՆԱԳԱՏ ԱՏԵՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Ընթերցողք կը յիշեն անշուշտ թէ երեք ամսէ ի վեր Եղեռնադատ ատենի առջեւ կը դատուին Թոմա, Հասան, Եօրկի, Հիւսէյին անուն աւազակներն և իրենց չորս մեղսակիցք, որք համարձակած էին լեռը տանիլ Նիկոմիդիացի երկու պատանիներ՝ երկուքն ալ Թագոր անուն՝ և 40 ոսկի փրկանք առած. ուրիշ անգամ մ'ալ խողակի վաճառական Տիւֆթէրի «չօրպաճի»ն և Անատոլիի երկաթուղեաց երկրաչափ Պ. Կէրսօնը յափշտակելով երկու հազար ոսկիի չափ փրկանք ստացած էին. և ի վերջոյ Դարբթալի մօտ ի Շալկամլը Պ. Ճիվանիի ագարակը կոխելով՝ ուզած էին վերցնել զինքը, բայց չյաջողելով, Ճիվանին վիրաւորած ու կինը Սուլթանան սպանելէ վերջ մեկնած էին։

Այս չարագործներու միայն երեք շահատակութեանց հարցաքննութիւնքն ամբողջ տասն և մէկ նիստեր գրաւեցին, մինչեւ հիմայ լսուեցան Տիւֆթէրիի վկաներն, իւր եղբայրն ու աներձագն որք փրկանքը անձամբ տարած եւ այս առթիւ աւազակները տեսած էին։

Ցակոբներու գործին համար վկայեցին իւրեանց ծնողք եւ մէկ երկու գիւղացիներ, իսկ Շալկամլըյի դէպքին իբրեւ վկայ լսուեցան Պ. Ճիվանիի քենիներն եւ իւր ծառաներէն մի քանին։

Տիւֆթէրի եղբարք շատ լաւ ճանչցան աւազակները. Ճիվանիի քենիները միայն մեղսակից Մուստաֆան ճանչցան, որու համար կը կարծուի թէ Շալկամլըի գործին մէջ աւազակաց առաջնորդ եղած է։ Քանի մը վկայք եւս թէեւ աւազակները չճանչցան, բայց դէպքին վրայ տեղեկութիւններ տուին, իսկ Պարտիզակցի Ստեփան էֆէնտի, աւազակները անվտանգ ձերբակալելու մէջ ունեցած յաջողութիւնը պատմեց։

Անցեալ չորեքշաբթի սկսաւ Պ. Կէրսօնի լեռը տարուելուն հարցաքննութիւնն։ Պ. Կէրսօն Գերմանիա մեկնած էր, իւր գլխաւորն ու կառապանն ալ չէին եկած։ Դատարանն Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութեան՝ Պ. Կէրսօնի խնդրոյն մէջ՝ դատախազութեան իրաւունքն հաստատելէ վերջ, վերստին կոչնագիր ղրկեց Պ. Կէրսօնի և իւր երկու ընկերներուն ու դատը յետաձգուեցաւ մինչ յառաջիկայ շաբաթ 29 փետրուար։

Ներկայ էին իտալական և գերմանական հիւպատոսարանաց թարգմանք։

ՕԴԵՐԵՒՈՒԹԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Բերայի կայս. Դիտարանէն՝

23 փետրվար 1892, կէս օր ժամ 5.56

Միջերկրականի մէջ ծանրաչափը վար իջած է և հիւսիսային թեթեւ հով կը փչէ։ Ճէզաիրի ծովեզերաց վրայ հարաւային արեւելեան բաւական սաստիկ հով կը փչէ։ Ադրիական ծովուն մէջ՝ հիւսիսային, Արշիպեղագոսի մէջ՝ հարաւային և Սեւ ծովու մէջ՝ հիւսիսային արեւմտեան հով՝ տեղ տեղ ձիւնախառն։

Գլխաւոր քաղաքաց մէջ բարեխառնութիւնն է.

Կ. Պոլիս 4°, Տրապիզոն 8°, Զմիւռնիա 13°, Պաղտատ 14°, Քիոս 14° և Աթէնք 8° (անձրեւ). իսկ զերոյէն վար է հետեւեալ քաղաքաց մէջ. Սոֆիա 7° (ձիւն), Սուլինա 3°, Վիէննա 9°, Բեղրպուրկ 16°, Մասկուա 11°, Արքանկէլ 16°, Օտեսա 3° (ձիւն) և Թրիեսթէ 2°։

Պ. Օ'ՔՕՆՈՐ

Սոֆիայի անգլիական գործակալ Պ. Ռոտրիք Օքօնոր շաբաթ իրիկուն մայրաքաղաքս ժամանեց արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։ Շաբթուս վերջը Պ. Օքօնոր Սոֆիա պիտի դառնայ, և բոլոր ամառն արձակուրդով անցունելէ ետքը, Փեքին պիտի ուղեւորի, ուր անգլ. գործակալ անուանուած է։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան վրայ այս ամիս վճարելի կտրոններն են Ա. Բ. Գ. Դ. սեւիներու 17 թիւը Ֆր. 2.50. Օսմանլըէի 4 թիւը Ֆր. 10 և նոր բրիօրիթէներու (1890) 3 թիւը Ֆր. 10։ Այս կտրոնները վճարելի են օսմ. կայս. Պանքայէն ի Լոնտոն, Փարիզ, Կ. Պոլիս, եւ այլն։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Մեր հրապարակը միշտ անշարժ է։ Հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Լոնտոնի հրապարակին վրայ գիները քիչ մը աւելի հաստատ են։

Շաբաթ օր 7 վակոն հասաւ։

Արմտեաց գիներն՝ ոսկին 100 ղրուշէն.				
Րումէլիի կարծր ցորեն	օխան	43	էն 44	փր.
Սամսոնի	» »	քիլէն 20½	» 21½	ղրշ.
Սամսոնի կակուղ	» »	19½	» 21	»
Րումէլիի	» »	23	» 24	»
Ջաւարյի	» »	27	» 27½	»
Վարսակ	»	7	» 7½	»
Գարի	»	12	» 12½	»
Եգիպտացորեն	»	19	» 20	»
Կորեկ	օխան	36	» 38	փր.
Լուբիա	100 »	100	» 135	ղրշ։

(Մանչեսթր)

Հռոմի օսմանեան դեսպանատան խորհրդական Մէհմէտ Թէվֆիգ պէյ, որ արձակուրդ ստացած է, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Կիրակի օրը Սէլանիկի նաւահանգիստը ժամաներ է «Սքոթ» անուն անգլիական մարտանաւ մը, որ ունի 4 թնդանօթ եւ 145 նաւաստ։

—«Սապահ» կ'իմանայ թէ արքունի ախոռներուն տնօրէն անուանուած է Իզզէթ փաշա։

—Բ. Դուռը վաւերացուցած է Քերպէլաի պարսկական նորընտիր փոխ-հիւպատոս Հաճի Մուխթար աղայի պաշտօնը։

—Մոլլա Իպրահիմ օղլու Հասան անուն չարագործ մը, մին այն անձանց, որք ի Լիւլէ Պուրկազ Նախկին Մալ Միւտիրի Հասան էֆէնտին, կինը, տղան ու սպասուհին անգթօրէն սպաննած էին, մահուան դատապարտուած էր։ Արդ, Կայս. Իրատէ մը հրամայած է գործադրել մահուան պատիժն ի Լիւլէ Պուրկազ։ Կայս. սոյն Իրատէն յատուկ ֆէրմանով մը՝ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին միջոցաւ հաղորդուած է Դատական նախարարութեան, որ հարկ եղածն ի գործ դնելու վրայ է։

—«Սապահ» կ'իմանայ թէ ի Գատրգիւղ Թաղապետութեան պաշտօնատան հանդէպ՝ Ջրի ընկերութեան գործաւորաց կողմէ պեղումներ կատարուած պահուն մարդու կըմախքներ գտուեր են։ Ջինկեանէ Պօղազը անուն տեղն եւս քառակուսի խոշոր քարեր գտուած են։ Թաղապետութեան պաշտօնեայք գրաւած են այդ ոսկորներն ու քարերը։

—Քաղաքապետ Վսեմ. Րըտվան փաշայի որոշմամբ նոյն պաշտօնատան հաշուակալութեան երկու ճիւղերը միացուելով հաշուակալութեան նոր դիւան մը հաստատուած է, որ յառաջիկայ մարտ մէկէն իւր պաշտօնին պիտի ձեռնարկէ։

—Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ աւստրիական դեսպան Պառոն տը Քալիչէի կրտսեր եղբայրը մեռեր է ի Կորիծ։ Հանգուցեալն հանգստեան կոչուած զինուորական սպայ մըն էր, ամուսնացեալ եւ հայր զաւակաց։ Աւստրիական դեսպանը խորապէս զգածուած է իր եղբօր մահէն։

—Ռուսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Նատովքի եռամսեայ արձակուրդով Բեդրպուրկ պիտի ուղեւորի ի մօտոյ։

—Երէկ, մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարուեցաւ Դատական նախարարութեան պաշտօնէից։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր՝

Լ'ԱՆՖԱՆ ՓՐՈՏԻԿ

L'ENFANT PRODiGUE

* * *

Հինգշաբթի գիշեր՝

ԼԱ ՖԱՎՈՐԻԹ (LA FAVORITE)

Մասնակցութեամբ Բարիզի Օբէռային թէնորներէն Պ. Տէրէյմսի։

ԹՐԱՄՈՒԷՅՆԵՐԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

1892 Փետրվար 1էն Փետր. 29

		Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ		5,394.45	156,439.—
Ագսէրայի	»	4,650.79	134,873.—
Շիշլիի	»	5,764.44	167,168.75

Կ. Պոլիս, 2 մարտ, 1892

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՃԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 մարտ. — Տեղի ունեցած Լոնտոնի քաղաքային ընտրութեանց մէջ 69 յառաջդիմականք (ազատականք) և 25 չափաւորք (Պահպանողական) ընտրուեցան. 24 ընտրութեանց արդիւնքը տակաւին յայտնի չէ։ Ստոյգ է թէ քաղաքային Խորհրդոյ մեծամասնութիւնը յառաջդիմական պիտի ըլլայ։

ՊՈՒՔՐԷՇ, 7.—Թագաւորը խորհրդարանին բացումը կատարեց սովորական արարողութեամբ։ Գահաճառը կը հաստատէ թէ վերջին ընտրութիւնք շատ յստակ կերպիւ ցոյց կուտան այն գաղափարներ որոց կ'առաջնորդէ երկիրը. ամեն բանէ առաջ բարեկարգութիւն ու կայունութիւն կուզէ։ Գահաճառն ապա կը ծանուցանէ կարեւոր օրինագծերու ներկայացումը, որպիսիք են երկրագործութեան համար վարկի նոր հիմանց վրայ հաստատուած օրէնքը, վարչութեան բարւոքումը, գիւղային ոստիկան-զինուորաց հաստատումը, նախնական կրթութեան և դատական բարւոքմանց տարածումը, վերջապէս կեդրոնական կայարանի մը կառուցումն ի Պուքրէշ։ Բանակի մասին, գահաճառը կը ծանուցանէ նոր հրացանով սպառազինումը, հեծելազօրաց վերակազմութիւնը, առողջական սկզբանց համաձայն զօրանոցներու շինութիւնը։

Ցոյց կը տայ թէ արտաքին պարա-

գոյք չպիտի խանգարին ներքին բարեկարգութիւնը։ Ուրախութեամբ կը հաստատէ թէ ամեն տէրութիւնք խաղաղութիւնը պահպանելու հաստատ կամք կը յայտնեն, ամեն տէրութեանց հետ Ռումանիոյ յարաբերութիւնք յոյժ բարեկամական են։ (Ջերմ ծափահարութիւն)։

ԱԹԷՆՔ, 7.— Ստոյգ կ'երեւի թէ մեծամասնութեան երեսփոխանաց ձեռնարկը Թագաւորին մօտ, ապարդիւն պիտի մնայ։ Նախարարութիւնը կ'ամբողջանայ. ելմտական նոր նախարար Պ. Տէլիճեցիս հաւատարմութեան երդում ըրաւ։ Հռոմի Հելլենական նախկին դեսպան Պ. Նեկեթօբուլօս ի մօտոյ արտաքին գործոց նախարար պիտի անուանի։

ՓԱՐԻԶ, 7.— Փետրվար ամսուն մաքսային հասոյթք 5,562,900 ֆր. աւելի են ելմտացոյցի ենթադրութիւններէն, իսկ 10,339,000 ֆր. աւելի՝ բաղդատմամբ անցեալ տարւոյ փետրուարի հասութից։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 7.— Սքուբչինան քուէարկեց բարեփոխուած ելմտացոյցը։ Ենթադրեալ հասոյթք են վաթսուն միլիոն 135 հազար ֆր. և ծախք վաթսուն միլիոն 110 հազար ֆրանք։

ՄԱՏՐԻՏ, 8.—Նախարարաց Խորհրդոյ նախագահն յայտարարեց թէ հրաժարական պիտի տայ եթէ խորհրդարանը չի վաւերացնէ ելմտացոյցն հաւասարակշռող առաջարկները։

ՓՈՒՌՆԻԷԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԼԻՍՊՈՆ, 7.—Սարսափելի փոթորիկ մը ծագեցաւ քաղաքին մէջ եւ մեծամեծ վնասներ պատճառեց։ Կը վախցուի որ բազմաթիւ անձինք կորած ըլլան։ Զրոյց կայ թէ քանի մը նաւեր ընկղմած են։

ՀՌՈՄ, 7.— Մերաթի մետաղագործական հաստատութիւններն ի Պրէշիա, դադրեցուցին իրենց վճարումներ՝ մեծաքանակ պարտքով։

Վաճառան

ԳԱԼԱԹԻԱ, 25 փետրվար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՑ ՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	109 25
3 » Բարիզի »	22 95

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ իրիկուայ գոց. [Միւզ. Դ. Սէրի]	20 36
Բօրսայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուելու	21 02
Կէս օրին	21 04
Թուրքիայի Օսմանիէ երէկ իրիկուայ	76 35
» » փամ 5ին	77 12

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն Ա. Սէրի	45 30
» Բ. »	25 10
» Գ. »	21 04

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ

Անատոլու Ֆէնէրալ Անգլ. Լ.	4 10
Քրէտի Ֆէնէրալ » »	7 12
Պանք տը Փոնս » »	4 12
Սոս. Շանձ. է վալէօր » »	4 10
Րեժի » »	— —
Թրամուէյ » »	615
Րումէլիի Երկաթուղի Ֆր.	73 75
Բաժնեթուղթ Լավրիոմի Գ. Կ.	108

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց »	87 16
Անգլիական ոսկի »	109 30
Մարք [Գերմանական ոսկի] »	107
Իմբէրիալ »	89 25
Քրիմիցց »	51 10
Բուլղի Թղթադրամ »	8 90
Մէճ. արծաթ [տոպր.] »	108 12
Մանր արծաթ »	— —
Մէթալիք »	99
Թառաֆիկ »	20
Տօկոս Պոլսմթիոյ Վաճառանի »	— —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 7 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 95
» » 4 1/2 %	105 30
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	19 35
» Երկաթուղի	73 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	358 75
Պանք Օթօման	539 37
Անատոլու Ֆէնէրալ	— —
Կրէտի Լիոնէ	789 60
Իտալական Ռանթ 5 %	87 65
Երիօրիթէ Թիւրք (1890)	421 25
Եգիպտական միացեալ	485
Օսմ. մաքս. արժեթղթ	433 62
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	353 75
Զեղ Լոնտրայի վրայ	25 21

ԼՈՆՏՐԱ, 7

Անգլ. քօնսօլիտէ	95 03
Օսմ. » Սէրի Դ.	19 09
» » » Ա.	45 75
» » » Բ.	27 12
» » » Գ.	19 09
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօման	11 43
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	96
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	90 12
Զօմնիբալ (փոխառ. Իւզիլէ)	103 50
Ռուսական 1890	93 87
Այտընի երկաթուղի	21 1/2
Դասապայի երկաթուղի	14 1/2
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 380

ՎԻԷՆՆԱ, 7

Օսմանեան երկաթուղի	37 12
» Րէժիի բաժնեթուղթք	164 75
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 30
» Փարիզի »	47 05

ՊԵՐԼԻՆ 7

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 235
» Փարիզի »	81 85
Ռուսլ Թղթադրամ	206 25
Օսմանեան երկաթուղի	77 35
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 35
Օսմ. Րէժի	179 50

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ԲԱՐԻԶ, 7

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 02
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	19 42
Օսմանեան երկաթուղի	73 75
Օսմ. Րէժի	360 62
Երիօրիթէ Թիւրք	— —
Օսմ. Մաքս. արժեթուղթ	438 75
Պանք Օթօման	542 50
Օսմանիյէ	— —

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Յովհաննէս Այվազովսկու այն նըկարները, որ պիտի վիճակ գցուին յօգուտ սովեալների, արդէն ստացուած են Օդեսայում։ Նկարները թուով 18 են. 8 փոքրադիր և 6 մեծադիր ջրաներկ (ագուարել), բայց ի մէկից ամենքըն էլ ծովային տեսարաններ են։ Մեծադիր ջրանկարներից առանձնապէս գեղեցիկ են «Նաւի խորտակումը» և «ազատիչ նաւակի ծովը դուրս գալը»։ Մնացեալ չորս պատկերները խղաներկ են չափաւոր մեծութեամբ և չքեղ շըրջանակներով։ Պատկերներից մէկը «արևի մուտքն» է, միւսը «անհանգիստ ծովը», երրորդը — «ալեկոծութիւն» և չորրորդը — «Վեզուվ»։ Օդեսայի թերթերի խօսքով Այվազովսկու սովեալների օգտին նուիրած պատկերները բաւական խոշոր գումար արժեն։

—Պետերբուրգում հրատարակուող «Վէ-...» ի լուրերում կարդում ենք, որ հետևեալ երկու-երեք տարուայ մէջ Փիչինում կը կառուցուի գինեգործական և այգեպանական մի միջնակարգ ուսումնարան։ Ուսումնարանի շէնքը, որի համար նշանակուած է 146,411 ռուբլի, արդէն սկսուել է։ Ամսագիրը յայտնում է ցանկութիւն, որ ամենայն տեղ ուր խաղող է բուսնում, նամանաւանդ Կովկասում, բացուէին նմանօրինակ ուսումնարաններ, նոյն իսկ աւելի հասարակ ուսումնարաններ գինեգործական և այգեպանական։

— Բագուայ Մարդասիրական Ընկերութեան գպրոցի շինութիւնը, ինչպէս հաղորդում է «Կ...» լրագիրը, նիւթական միջոցների պակասութեան պատճառով մինչև այժմ աւարտած չէ. մօտաւորապէս 25,000 ռուբլի փող է հարկաւոր շինութիւնը վերջացնելու համար։

— Նիժնի-Նօվգօրօթի տօնավաճառը 1891 թուի ընթացքում ապրանք է բերուած 168,211,000 ռուբլի, նախընթաց տարուայ հետ համեմատելով 13,045,000 ռուբլի գումար պակաս. ապրանք ծախուել է 156,949,000 ռուբլու պակաս քան 1890ին 17,268,000 ռուբլու։

—Կովկասեան Ֆիլոքսէրային յանձնաժողովը ցանկութիւն է յայտնել Ֆրանսիայից բերել տալ ամերիկական խաղողի որթերի ամեն տեսակները, որ պէտք է բաժանէ մասնագէտ կալուածատէրերին փորձելու համար։

—Վրաց լրագիր «Իվերիան» հաղորդում է, որ Բօւթայիսում յայտնի Պօդնանսկու ֆիրման ձեռնարկել է արդէն մի շինութեան կառուցման, որտեղ շուտով կը սարքուին անգլիական ամենակատարելագործուած մանարաններ։ Ֆիրման կը գնէ գիւղացիներից բամբակ, որ մեքենաներով մաքրուելուց յետոյ անմիջապէս կ'ուղարկէ Ռուսաստանի գործարաններին։

— Ներկայումս արտասահմանի նըշանաւոր ֆիրմաների ներկայացուցիչները գտնւում են Պետերբուրգում. Նրանք են Պ. Պ. Վարգէն, Միչէլ և Դիւբուա, սրանք Պետերբուրգից պէտք է գան Թիֆլիզ։ «Նօ...» լրագիրը հաղորդում է, որ երբ թէ վերոյիշեալ ներկայացուցիչները մտադրուել են Մօսկուայում և Թիֆլիզում ֆրանսիական ապրանքների մշտական ամբարներ կառուցանել։

— Փօթիից գրում են «Իվերիա» լրագրին, որ Ռուսաստանի ներքին նահանգներն ուղարկած սիմինդրը ամբողջովին փթած փճացած է եղել։ Սրա պատճառն այն է, որ արևմտեան Վըրաստանում սիմինդրի բերքը այս տարի շատ եղաւ և գէպ ի արտասահման ուղարկուիլը արգելուած լինելու պատճառով գուրը միայ և խոնաւութեան ենթարկուեց։

Մեծ քանակութեամբ մթասուած սիմինդրը Ռուսաստանից յետ են ուղարկել, որի պատճառով գիւղացիները շատ վնաս կրեցին։ (Աշխատանք)

ՊԱՐՏԻԶԱԿ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ, 10 փետր.

Պարտիզակ այն իսկ հոգին յանձնած զխարապետ էֆ. Տ. Կարապետեան՝ ահա նոր կորուստ մ'ալ ունեցաւ յանձին Յարութիւն էֆ. Մելքոնեանի, որ յունվար 26ի գիշերն իր ստամոքսի դժնդակ հիւանդութեան զոհ գնաց։ Յաջորդ առաւօտ, երկուշաբթի, վայելուչ պարզութեամբ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութիւնն որոյ կը նախագահէր Արժ. Մկրտիչ վարդապետ Աղանոնի որ հակիրճ դամբանականաւ մը ի վեր հանեց հանգուցելոյն բարեմասնութիւնքն։ Հանգուցեալը գրեթէ տարիէ մ'ի վեր գիւղիս Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետութեան պաշտօնը կը վարէր, և թէպէտ ազգ. շրջանակի մէջ գործօն դեր մը չ'էր կատարած, սակայն և այնպէս գիւղիս փորձառու ծերունիներէն մին համարուած լինելով՝ փորձառութիւն պահանջող ամէն խնդրոյ մէջ իր գործունէութեան մասն ունէր։

* *

Ամսոյս երկրորդ օրն, կիւրակէ գիշեր, տեղի ունեցաւ Նիկոմիդիոյ ազգ· վարժարանաց տեսուչ Երուանդ էֆ. Տ. Անդրէասեանի պսակադրութեան հանդէսն ընդ Օր. Աղանի Խ. Հայրապետեանի։

Պսակի խորհուրդը կատարեց Տ. Մըկրտիչ վարդապետ Աղանոնի, որ մի քանի շաբաթէ ի վեր գիւղս կը գտնըւէր Առաջնորդ Սրբազանի կողմանէ յանկարծ ղրկուած լինելով. յետ պըսակի արարողութեան՝ Նորին Արժանապատուութիւն խօսեցաւ ըստ պատշաճի։

Երուանդ էֆ. Տ. Անդրէասեան Արժ. Տ. Եղիշէ Ծ. վարդապետ Դուրեանի աշակերտներէն է, որ գիւղիս վարժարանին մէջ արդիւնաւոր և երկար ժամանակեայ պաշտօնավարութենէ մը վերջ՝ պարագայից բերմամբ աստի գրեթէ երկու տարիներ յառաջ, Նիկոմիդիոյ ազգ· վարժարանաց տեսչութիւնն ստանձնեց հրաւիրանօք քաղաքին Պատ. Հոգաբարձութեան։

ԱՐԱՄ ՄԱՅԼՈՒՄ

ԱՆԱՍԹԷԻ ԴԱՏԸ

(Շարունակութիւն [illegible])

ՆԻՍՏ ԱՌԱՋԻՆ

25 փետրվար

(ՊԱՀ ՄԸ ԴԱԴԱՐԷ ՑԵՏՈՅ)

Հ. Դեկտ. 4ին, ճաշի գացիք Օր. Շըրվուէյի տունը, Տիկ. Լապէ Տէլօնէին հրաւիրուեցաք և Ֆիլլ-տիւ-Քալվէռ փողոցը գացիք ուր կը կարծէիք որ Տիկ. Տէլառ կը բնակէր տակաւին։ Այնտեղէն Պուլվառ-տիւ-Թամբլ գացիք։ Այդ միջոցին խիղճերնիդ չ'խօսեցա՞ւ։

Պ. Ջեմ գիտեր ինչ բան գէպ ի ոճիրը կը մղէր զիս։

«Վեր ելայ, քիչ մը խօսակցեցայ Տիկ. Տէլառի հետ։ Բայց խղճի խայթս կ'արգիլէր ձեռք վերցնել։ Վերջապէս, Պ. Տէլառի սենեակին դռնէն ներս մտած ատենս, զարկի։ Ա՜հ, չէք գիտեր թէ ի՛նչ բան է իր նմաններէն մէկը զարնել . . . Տիկ. Տէլառ որ այնքան բարի էր . . . ։ Անկողնին վրայ ինկաւ, իր արեան մէջ լողալով . . . (Երկարատեւ լռութիւն)։ Կ'ընդունիմ իմ վրաս ինկած բոլոր պատասխանատուութիւնը։

Հ. Տիկին Տէլառ կը հնդար։

Պ. Ա՜հ, այդ հնդիւնը, այդ հնդիւնն է զոր դեռ կը լսեմ, միշտ կը լսեմ։ Իմ խղճիս յանդիմանութիւնն է, յանդիմանութիւն աւելի ահեղ քան բոլոր այն տանջանքները զոր պիտի կրեմ կրել։ Ամենէն նուիրական պարտականութեանց դէմ յանցանք մը գործեցի։ Կ'ուզեմ որ գլխատեն զիս։

Հ. Նախնական հարցաքննութեան մէջ ըսեր էք թէ Տիկ. Տէլառը ձեզ առաջնորդած ատեն, դանակը ձեր գրպանէն հաներ և վերարկուին մէջ պահեր էք։ Ճի՞շդ է։

«Պ. Տէլառի սենեակին աղջեւէն անցած ատեննիդ, հարցուցեր էք . . . ։ «Այս դուռը ի՞նչ դուռ է։»

Պ. Այո. ըսի ինքնին. «Քանի մը վայրկեան ալ պէտք է որ մնամ. Թերեւս քաջութիւն ունենամ զարնելու։ Ունեցայ այդ քաջութիւնը։ Զարնելու առիթը քանի մը անգամ ներկայացած էր, բայց օգուտ չէի քաղած, նոր առիթ մը կը փնտռէի։ Խղճիս ձայնը շատ զօրաւոր կերպով կը խօսէր։ Բայց յանկարծ խեղդեցի ձայն ու զարկի։

Հ. Յետոյ հայելաւոր պահարանին վրա՞յ նետուեցաք։

Պ. Զարնելէ յետոյ խենդ դարձած էի։

Հ. Ունէլով չ'ջանացի՞ք բանալ հայելաւոր պահարանը։ Ձեռքերնիդ Տիկ. Տէլառի գրպանը չ'խօթեցի՞ք բանալիները գտնելու համար։ (Լռութիւն)։

Հ. Տիկին Տէլառի սենեակին մէջ խուզարկութիւններ կ'ընէք։ Այդ միջոցին կ'իմանաք խոհանոցին սանդուղին դրան բացուիլը։ Կը սպասէք որ եկողը գայ։ Ըսպասուհին էր։ Կօշիկները կը հանէ և կուգայ ճաշասրահին մէջ կանթեղն առնել։

Պ. Պէտք էր որ անցնէի վերջապէս։ Իմ և դրան մէջտեղն էր։ Զարկի զայն։

Հ. Դանակը ձեռքերնուդ ինկաւ։

Պ. Ես նետեցի։

Հ. Ձեռքերնիդ գրպաննիդ տարի՞ք պըզտիկ դանակն առնելու համար։

Պ. Ոչ։ Հոմանոցս, գլխարկս առի եւ դուրս ելայ։

«Եզական պաղարիւնութիւն մը պահած էի. կը թուէր ինծ թէ այդ ամենը դար մը առաջ պատահած էր. կը թուէր ինծ թէ ես չէի մարդասպանը. պարկեշտ մարդու մը հանդարտութիւնը եկած էր վրաս։

Հ. Եկած տեղերնէդ ետ դարձաք։ Դըռնապանին ըսիք. «Ի՞նչ կայ։ Գոցեցէք դուռը, հիմայ պիտի փախչի այն անձը՝ որուն ետեւէն կը պոռան։» Թենդոներնիդ արիւնոտած էին. տեղ մը գացիք, պտտեցիք, պզտիկ ծրար մը ըրիք և Թիւրէն փողոցին մէջ դանակին հետ մէկտեղ ականի մը մէջ նետեցիք։

«Յետոյ տիկ. Լապէ Տէլօնի տունը գացիք։

«Ձեր քիչ մը առաջ ըրածին գիտակցութիւն չունէի՞ք։

«Ի՞նչպէս կրցաք սեղան նստիլ։

«Լապէ որդին ըսաւ. Պուլվառ տիւ Թամբլը շատ մը մարդիկ հաւաքուեր են։

«Ի՞նչ պատասխանեցիք։

(Լռութիւն)

«Հետեւեալ օրը, տիկ. Լապէի տունը գացիք, և երբ տիկ. Տէլառի խօսքն ըրին, ըսիք պարզապէս. «Լսած եմ այդ անունը»։

«Ի՞նչպէս եղաւ որ խոստովանիլ յանձն առիք։

(Լռութիւն)

Պ. Այլ ևս չէի կրնար այդ աղէտաւոր գաղտնիքը պահել, խիղճս շատ բարձր ձայնով կը խօսէր։

«Բայց կը ցաւիմ որ խոստովանութիւններ ըրեր եմ, անոնք մեղմացուցիչ պարագամըն են ինծ համար։

«Ձեմ ուզեր։

Հ. Բան մը չունի՞ք աւելցնելու։

(Լռութիւն։ Կը նստի։)

ՎԿԱՅՆԵՐԸ

Տիկ. Տէլառի դիակը գտնող և Տէլֆին Հուպըը քննող բժիշկները կը խօսին, Նօթը-տամ-տէ-Վիքթուառ փողոցի պանդոկապետն ու մանչը։

Պ. Քապօռէ եւ Տիկ. Քապօռէ առաջին անձերն են որ կասկած ունեցեր են Անասթէի վրայ։ Տիկ. Քապօռէ հրաման ստացած էր որ Տիկ. Տէլառի տունը չմոցնէ զայն։ Անպիտաններէն մէկն էր այդ տղան որ բնաւ չէր աշխատեր։

Անասթէի սիրուհիները կուգան, Վալէռի Ռէյ իր մօր հետ և Մաալէն Կօնզալէս միասին։

Շառպօնիէռ գազինօին մէջ Անասթէ կը պարէ Վալէռի Ռէյի հետ, զայն սիրուն կը գտնէ եւ մօրմէն ամուսնութեան կը խնդրէ։ Բայց դրամ չունէր։ Ամուսնութիւնն անկարելի է։

Մաալէն Կօնզալէս, պարուհի Պէլքուռ Թատրոնին մէջ, երիկուն մը կը խօսի Անասթէին հետ, կը ծանօթանան, կը սիրեն զիրար։ Երբ Անասթէ փարա մը չունէր, անոր ապարանջանն և մատնին գրաւատուն կը տանէր. և հիմա այդ աղջիկը առանց ոխի կը խօսի անոր վրայ։

Յետոյ, այն վարձակալուհին, Լիօնցի բարի կին մը, որ գայթակղեր է Անասթէի վարմունքէն։

Տիկ. Լապէ Տէլօնը կը խօսի այն ճաշին վրայ զոր Անասթէ ըրաւ իրենց տունը ոճրին իրիկունը, եւ իր տղան, քսան եւ վեց տարեկան, կը դանդատի Անասթէի նամակներն հրատարակած ըլլալնուն համար։

Օր. Շըրվէռ, որ ոճրին օրը ցերեկուան ճաշի հրաւիրած էր Անասթէն եւ որ շատոնց կը ճանչնար զայն, կուլայ յիշելով որ շատ սիրուն տղայ մըն էր, զոր ամենքն ալ կը սիրէին։

Նիստը կ'աւարտի Պ. Մույէի վկայութեամբ, որ կը պնդէ թէ ամբաստանեալը պարութեայ մը ունէր։

Կարգը կուգայ Տիկ. Ֆլօռանթէնի։

Բայց Պ. նախագահը յաջորդ օրուան կը պահէ ոճրոյն վկայները, որպէսզի երդուեալ դատաւորները թարմ տպաւորութիւն մը ունենան առնելու։

Նիստը կը փակուի ժամը չորս ու կէսին։

* *

ՆԻՍՏ ԵՐԿՐՈՐԴ

26 փետրվար

ՎԿԱՅՆԵՐԸ

Պուլվառ տիւ Թամբլ Թիւ 41 տան դռնապանուհին տիկին Ֆլօռանթէն, կը պատմէ թէ ինչ պարագաներութեամբ Անասթէ, ոճրէն յետոյ, դուրս ելած է տունէն։

Երկրորդ վկան կը հաստատէ թէ ամբաստանեալը դրհին տունը կէս ժամի չափ կեցած է։

Յետոյ կազին քննիչը կը խօսի։ Տիկին Տէլառին անունը տուած է։ Եւ տեսնելով որ չպատասխաներ, կառապանին հետ սալօնը կը մտնէ, յետոյ սենեակը։ Ոչ ոք։ Ճաշասրահէն դուրս կ'ելլեն. ապակիի կտոր մը ոտքերնուն տակ կը ճանչէ. կը ծռի, այն ատեն դանակը կը գտնէ, և կանթեղով մը փնտռելով ամբողջ սենեակին մէջ, դիակը կը գտնեն։

Տավուան աղջիկը չներկայանար։ Պ. Բիլէ-Տէժառտէն անոր տեղ կը խօսի։

Պուլվառէն կ'անցնէր այդ աղջիկը երբ Անասթէ Տիկին Տէլառի տունէն դուրս կ'ելլէր։ Շատ հանդարտ էր, և դռնապանուհիոյն կ'ըսէր, «Դուռը գոցեցէք, տան մէջ գողեր կան։» Եւ հանդարտօրէն հեռացած էր։

Տավուան աղջիկն ալ պարութեայ տեսած չէր. «Զունէր այդպէս բան», կ'ըսէ։

Տէլֆին Հուպըի մուտքը մեծ յուզում յառաջ կը բերէ։

Հ. Ի՞նչ ունիք ըսելու։

Պ. Վաս մըն է, կը պատասխանէ, մորթապան մը։ Ճաշասրահին կանթեղը առնելու կ'երթայի։ Պատուհանին առջեւն էր։ «Ի՞նչ կ'ուզէ պարոնը։ — Ի՞նչ կ'ուզեմ։» Կուգայ վրաս, աջ ձեռքս կը բռնէ և կը զարնէ ձախովը. յետոյ գետին կը նետէ զիս և կը սկսի վիզս սղոցել։

Հ. Պոռացի՞ք։

Պ. Կը յուսամ։ Դանակը ձեռքէն ինկաւ, պզտիկ դանակը փնտռեց, պոռացի, փախայ. այն ատեն պատուհանը բացի և օգնութիւն գոչեցի։ Բայց մարդ տեղէն չը շարժեցաւ. վար իջայ և ետեւէն վազեցի։

Պ. Տէլառ, ընդհ. դատախազին և պաշտպան փաստաբանին խնդրանքով, կը մեկնի առանց վկայութիւն մը տալու։

Կէս օրը կէս ժամ անցած է, ատեանը կ'առանձնանայ խորհրդակցելու համար այն առաջարկութեանց վրայ զորս Պ. Ռօպէռ ըրած էր ամբաստանեալին մտաւորական վիճակը քննութեան ենթարկելու մասին։

Ժամը մէկին հինգ մնացած, ատեանը նիստը կը շարունակէ։

Մերժուած են Պ. Ռօպէռի առաջարկութիւնները, քանի որ նախնական քննութեան մէջ ոչինչ ապացուցած է ամբաստանեալին անպատասխանատուութիւնը։

(Մնացեալը վերջը)

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

Մասնաւորապէս Օսմ. կայսրութեան շերամաբոյծները քաջալերելու եւ այսպէս խոզակները արտադրութեան զարգացման նպաստելու նպատակաւ, կայս. կառավարութիւնը, համաձայնութեամբ օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան, անցեալ տարուան պէս այս տարի եւս պիտի կազմակերպէ շերամաբուծական մրցում մը, որուն յայտագիրը, վաւերացեալ կայս. իրատէիւ, ներկայ ազդով կը հաղորդուի։

Յօդ. 1.—Պրուսայի Նահանգին մէջ վարձատրութիւններ պիտի շնորհուին այն անձանց որք 1892ին ներկայացնեն լաւ կազմակերպեալ շերամատուներ և հետեւած ըլլան շերամաբուծութեան և հնտաբուծութեան լաւագոյն եղանակներուն։

Յօդ. 2.—Վարձատրութիւնք հետեւեալ կերպիւ բաժնուած են.

Ա. կարգ. 5 մանրադէտք որոց մին 750 ղրշնոց եւ միւսները իւրաքանչիւրը 525 ղրշնոց, ինչպէս նաեւ 7,500 ղրշի գումար մը պիտի դրուի քննիչ յանձնաժողովին արամադրութեան ներքեւ՝ վարձատրելու համար շերամատանց մրցողները, որք 75 կրամ կամ աւելի հունտ հասուցած են։

Բ. կարգ. 7 մանրադէտք որոց մին 525 ղրշնոց և միւսները իւրաքանչիւրը 400 ղրշնոց, ինչպէս նաեւ 10,000 ղրուշ, քննիչ յանձնաժողովին տրամադրութեան ներքեւ պիտի դրուին վարձատրելու համար այն շերամատանց տէրերն որք 75 կրամէն նուազ հունտ հասուցած են։

Յօդ. 3.—Արժէքաւոր, ճարտարարուեստ մանրադէտ մը պիտի շնորհուի այն պակաւորին որուն ծանօթութիւնները բաղդատաբար գերազանց նկատուին եւ որ արժան դատուի մասնաւորապէս օրինակ ընծայուելու։ Այս մանրադէտ պիտի կրէ «մասնաւոր յիշատակ» մակդիրը, որուն տակ պիտի քանդակուին պսակաւորին անունն ու հանգամանքը։

Յօդ. 4.—Պարգեւները պիտի բաշխուին սեպտեմբեր ամսուն հանդիսաւոր կերպով ի Պրուսա։

Յօդ. 5.— Մրցակցաց յայտարարութիւնք որոշակի պիտի կրեն իրենց անունը, մականունն ու հասցէն, ինչպէս նաեւ հաւնելիք հունտերու արտադրութիւնն և քանակութիւնը. յայտարարութիւնք պիտի յանձնուին օսմ. Հանրային Պարտուց տնօրէնութեան ի Պրուսա, որ զայնս պիտի վաւերէ և պիտի հաղորդէ վարչութեան ընդհ. տնօրէնութեան ամենէն ուշ մարտ 31ին (Ն. Տ.), այս թուականէն ետք ոչ մէկ յայտարարութիւն չընդունուիր։

Յօդ. 6.—Այս մրցման արդիւնքը օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան ձեռօք պիտի հրատարակուի մայրաքաղաքիս և Խիւտավէնտիկեարի նահանգին լրագրաց մէջ։

Սոյն յայտագրոյն տրամադրութեանց ի գործադրութիւն, օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել շերամաբոյծներուն թէ յիշեալ մրցումը տեղի պիտի ունենայ ի Պրուսա հետեւեալ շրջանակին մէջ.

Պրուսայէն ի Քեօթէլ գիւղ, ընդ որս Տէմիրթաշ, Քեօթէլէն ի Ֆիլատար, անկից ի Չէքիրկէ, և անկից ի Պրուսա և Մուտանիա քաղաքը միայն։

Հետեւապէս, այն շերամաբոյծք որք կը փափագին մասնակցիլ մրցման, կը հրաւիրուին, յայտագրոյն 5. յօդուածին համաձայն, իրենց խնդրագրերն՝ ըստ օրինի զըրօշմեալ՝ ներկայացնել օսմ. կայս. Պանքայի տնօրէնութեան ի Պրուսա, ամենէն ուշ մինչեւ յառաջիկայ մարտ 31 (Ն. Տ.)։

Սակայն, քանակութիւնն այն հնտոց զորս իւրաքանչիւր մրցակից մտադիր է հասցունելու, պէտք է որ մէկ շերամատան մէջ 25 կրամէն վար չըլլայ։ Մրցակիցք պարտաւոր են իրենց հունտերը թուխսի դնել ամենէն ուշ ապրիլ 8 20ին. յանձնաժողովն այդ օրը պիտի այցելէ ամեն մրցակցաց՝ հասկնալու համար թէ այս պատուէր ի գործ դրուա՞ծ է։

Մրցակիցք պարտաւոր են մէկ շերամատան մէջ միայն մէկ տեսակ շերամ բուծանել, անկից զատ պարտաւոր են շերամները հասցունել ըստ «Տանտօլ կամ Քավալլօ» դրութեան, կամ թէ սոյն երկու դրութիւնները պարունակող ուրիշ ո և է դրութեամբ, այսինքն անհրաժեշտ է շերամները բուծանել աստիճանաւոր դարակներու վրայ։ Յանձնաժողովը մրցումէ պիտի արտաքսէ այն ամեն մրցակից որ չի յարգէ այս պատուէրներն ու պայմանները։ Վարձատրութեան արժանի չպիտի դատուին այն շերամատունք որոց շերամաբուծութեան տեւողութիւնը 40 օրն անցած է, որք Պաղտատի տեսակէն ունին 25 կրամ հունտէ առնուազն 50 քիլօ թարմ խոզակ և Եւրոպայի դեղին տեսակէն առնուազն 40 քիլօ չարտադրեն, որք մէկ օխա մետաքս արտադրելու համար 10 օխայէն աւելի թարմ խոզակ սպառած ըլլան, և վերջապէս երբ հաստատուի թէ ծանօթ հիւանդութիւններէ մին ծագած է շերամատածութեան պահուն։

Վարձատրեալ շերամատանց մէջ արտասովոր և բաղդատաբար գերազանց պիտի համարուի այն շերամատունն որ ունենայ մասնաւոր կարգադրութիւններ՝ ի մասին հովահարութեան և Եւրոպայի դեղին տեսակին արտադրութեան համար հաստատուն բարեխառնութիւն պահելու. հարկ է 85 քիլօ Պաղտատի թարմ խոզակ առնելու և մէկ օխա մետաքս ձեռք բերելու համար 8 օխա 3 հարիւր տիրէմ թարմ խոզակ սպառել։ Շերամներուն՝ ճիւղերուն վրայ ելնելուն տասներորդ օրը, յանձնաժողովը խոզակները քակելով պիտի կշռէ և երկու օխա թարմ խոզակ առնելով հիւսարանին պիտի յանձնէ մետաքսի պատրաստութեան համար։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս 13 1 մարտ 1892

ՆԻՔՕԼԱ ԱՆՏՐԻՕՄԼՆՕ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

Պոլիս Սուլթան Պայազիտ Փէրա եւ Պոլիս Բէ- 99

Պ. Նիքօլա Անտրիօմէնօ այս անգամ Եւրոպայէ բերել տուած է լուսանկարչութեան յատուկ բազմաթիւ նորահնար գործիներ թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր լուսանկարներու պատրաստութեան համար։ Պ. Նիքօլա Անտրիօմէնօ իւրն անձամբ կը հանէ իւրն դիմաց բազմաթիւ յաճախորդաց լուսանկարները։ Իբրեւ ապացոյց իւր կատարեալ յաջողութեան և յաճախորդացը հարկ եղած ապահովութիւնը տալու համար կը ծանուցանէ որ եթէ լուսանկար մը առաջին անգամ չյաջողելով տիրոջը կողմէ մերժուի, պատրաստ է երկրորդ անգամ հանել զայն։ Ո՛վ որ կը փափաքի թէ՛ աժան գնով, թէ շուտ և թէ բնականին նման լուսանկար մը ունենալ կրնայ աւելի օգուտ քաղելով դիմել Պ. Նիքօլա Անտրիօմէնօի լուսանկարչատունն, ուր ամեն կերպիւ գոհ պիտի մնայ։

Ինչպէս որ յստակ և պայծառ օրերու մէջ, նոյնպէս ամպոտ և մառախլապատ օրերու մէջ եւս լուսանկարք ամենայն յաջողակութեամբ պիտի հանուին նոր գիւտերու շնորհիւ։

Զգուշացէ՛ք կարգ մը անձերէ, որք ինքզինքնին իբրեւ լուսանկարիչ կը ներկայացնեն։ 17—90

ԻԼԱՆ

ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խաչինէի Խասսաւ Շահանէ իչիւն ալընաճագ Թալուք, բիլիճ վէ սայիրէնին գարարը գաթիսի Շուրայը Բումինին եւմի ալթըճը չարշէնպիհ կիւնիւ միւլքէճէկլինտէն, թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ տօգուզա գատար Խաչինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհաէ պուլունմալարը իլան օլունուր։

22 Շուպաթ 307 2—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ԻԼԱՆ

Միւպայեա օլունաճագը էմվէրճէ իլան գըլըն 100,000 գըյէ չէքէրին պէհէր գըյէի ճէտսիի 92 փարատա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ շուպաթը Բումինին 26ճը չարշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի միւլքէճէկլինտէն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը վալայի Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

Նօ. 22 2—3

Իզմիր վէ Եէնիգալէ վէ Համիտիյէ խութիւքեամը վէ Այվալըք վէ Սիսամ մէվգըլէրինտէ պուլունան վէ ինտէլ իճապ պուլունըըըլաճագ օլան հէր սընըֆ ասաքիրը Շահանէնին 308 սէնէսի խտարէսի իչիւն միւգթազի էրզագը միւթէնէվվիատէն նանը աղիզին պէհէր գըյէի ճէտսիի 50, 30, կիւզթիւն 150, էրզին 74, սատէնին 300, սապունին 11, սօղանին 13, բէքսիմաթըն 58, չաիրին 22, սամանին 8, հաթապըն 50, 2, քէօմիւրիւն 11, նոհուտըն 36, գուրու ֆասուլեանըն 38, փաթաթէսին 30, գէյթուն թանէսինին 90, բուղէնը գէյթին 160, չէքէրին 82, կազըն 28 բարայա մահալի Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իչպու շէհրը շուպաթըն նիհայէթինտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն պուրաճա իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը վալայի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

Պէրութ վէ Աքքասա պուլունան ասաքիրը Շահանէ իչիւն 308 սէնէսի մարթընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ մահալինճէ մէվգըի միւնագասատէ պուլունան էրզագըն կէլէճէք շէհրը մարթ իպթիտասընտա ինգալէսի իճրա օլունաճաղընտան պուրաճա իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը վալայի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

Թարապլուսը Ղարպտէ պուլունան իտարէի ասկէրիյէ փապրիքասը իչիւն 308 սէնէսինէ մահսուսէն մահալինճէ մէվգըի միւնագասայէ գօնուլան 500 թօնէլաթօ քարտիֆ մատէն քէօմիւրիւնին պէհէր թօնէլաթօսը 115 ղրուշա մահալի Թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան պուրաճա իթասընա Թալիպ օլանլար Թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթաեա գատար մագամը վալայի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

Շէրէֆ հուլուլը միւթէգարրիպ օլան չէհրը Րամազանը Շէրիֆտէ ճիւնտը ճէնապը Շահանէէ իֆթարիյէ օլարագ վիրիլմէք իւզրէ միւպայեասը մէվգըի միւնագասայա վազ խուսէն 30,000 գըլէտէն 40,000 գըլէյէ գատար 4 նէվ րէչէլին պէհէր գըլէսի 4 ղրուշ 10 փարաեա Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ, իչպու Շուպաթը Բումինին 26ըմճը չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէրէք իրթէսի բէնճշէնպիհ կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլի գապուլ խուլէճէկլինտէն ֆիյաթը մէզքիւրէտէն թէնզիլաթ իճրասը իլէ մէզքիւր էլ մըգտար րէչէլին իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը վալայի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

ՄԵԾ ՄԹԵՒԱՆՈՑ ՄԵՏԱՔՍԵՂԻՆԱՑ

ԲԱՔՐԱՏՕՔՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Մեծ Հուկայ Պոլսոյ, Բէյպազարը խան Թիւ 3, 4 եւ 8, Պալքաքճըլար պաշը Թիւ 31 եւ 33, եւ Սամաթալ Պէզեսթէնի մօտ Թիւ 34

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

Բաքրատօքուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել արգոյ հասարակութեան և իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց թէ վերջերս անձամբ Բարիզէն և Լիօնէն բերած են բոլորովին նպաստաւոր և արտակարգ պայմաններով մետաքսեղինաց նոր և բազմազան հաւաքածոյ մը, Լիոնի լաւագոյն և ամենէն համբաւաւոր գործարաններէն ելած, ինչպէս նաեւ ցարդ Բերայի և Պոլսոյ կողմի խանութներ չի տեսնուած Բարիզի վերջին նորելուկ կերպասները։ Կը գտնուի նաև եկեղեցական զգեստուց համար իւրաք ծանր 100 ոսկոր ՍՈՒՔ և զանազան տեսակ ՍԹՕՖԱ և այլն։

Անոնք որք իրենց այցելութեամբ պատուեն այս կարեւոր հաստատութիւնը, բոլորովին գոհ պիտի մնան թէ՛ յիշեալ ապրանաց ընտրելագոյն տեսակէն և թէ աժանութենէն, որովհետեւ, այս վաճառատանց վաճառումը հետզհետէ կը շատնայ, ինչպէս ապացոյցը դիւրին է տեսնել։

15—16

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439 944
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 2,488,197

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3 975,500
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 1,048,800

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած մեծ երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի ֆոնտերնին համար մինչև ցարդ ամբարած գանձն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և գրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 ¹ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

INJECTION AU MATICO

de GRIMAULT et Cie
Pharmaciens à PARIS

Բարիստէ վիլլէն սօգադընտա Ց նիւմէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատա մաթիկօ կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն, բէրու մէմալիքինտէ հասըլ օլան Մաթիքօ ադարը եաբրագլարընտան թէրթիպ իտիլիջ օլուսուլու իլաճը չիրկին ուսուլ, միր գաչ սէնէ զարֆընտա տիւնեանըն հէր թարաֆընտա քէսպի շէօհրէթ էյլէմիշ տիր։ Պու իլաճ էն չէտին աքընթըլարը (էքուլման) ալ վագըթ զարֆընտա էյի իտէր։

Բարիստէ վիլլէն սօգազընտա Ց նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզախանէլէրտէ պուլունուր. C

OREZZA

Հանքային ջուր երկաթախառն թթուածով, ամէնէն ծառուսար երկաթի եւ աղիւ բառաշների մասին։
ԱՅՍ ՋՈՒՐ ՄՐՑԱԿԻՑ ՉՈՒՆԻ
ՍՏԱՄՈՔՍԱՑԱՒԵՐՈՒ—ՏԵՆԴԵՐՈՒ—ՔԼՈՐՈԶԻ—ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵԱՆՑ
ԵՒ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱԶՈՒԹԵՆԷ
ՅԱՌԱՋ ԵԿԱԾ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԲՈՒԺՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾ, ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԷՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ

ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՀԱՄԱՅՆ ՍԻՐԳ. ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ԿՈՒՍԵՆՊԵՐԿ

Ամերիկեան Ոճով Ներձեւ

Այս վաճառատունը կը յանձնարարուի հաստատութեան և ամէն մրցման կրնայ դիմադրել իր հերասներուն ընտիր յատկութեամբը, պատրաստութեան տոկունութեամբը, ինչպէս նաև հանդերձին գեղեցիկ կտրուածքովը։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑԸ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ
Թիւնէլի քով Թիւ 2. եւ Քարաքէօյի կամուրջին գլուխը Թիւ 28
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ

Հալէպ	Փիլիպէ	Քիոս	Տրիպոլիս (Սուրիական)
Քավալլա	Բուրսա	Թարսուս	Եաֆա
Ռուսճուք	Սելանիկ	Ատանա	Աքքա
Զմիւռնիա	Սամսոն	Պէյրութ	Աղեքսանդրիա
Վառնա	Մերսին	Դամասկոս	Գահիրէ եւն եւն.
Պուրկաս			

ԱՆՈՒՇԻ ԵՒ ՕՇԱՐԱԿԻ ՍԿՈՒՆԵՐ
ԱՆՈՒՇԻ ՍԿԱՀԱԿՆԵՐ, ԴԳԱԼՆԵՐ ԵՒ ՍԿՈՒՏԵՂՆԵՐ
ԵԳԵՂԱԿԵՐՏ ՆԻՒԶԱՐԴԱՐՈՒՆ

Վերոյգրեալ նիւթերն, որդինք տէ դացի հայ արհեստաւորաց ճարտարար ուեստին, արծաթազօծեալ են հարիւր տոկոս արծաթով ու նուրբ ճաշակաւ մը պատրաստուած և բուն իսկ արծաթեայ անօթներէն բնաւ տարբերութիւն չունին։ Փափաքողք կրնան դիմել ի Պոլիս Մեծ Շուկայ Վարագճը խան, վարի յարկ, Թիւ 2, Յովսէփ Թօլեանի սենեակը։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՆ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այսինքն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է գտանհամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայէն վատ եւ ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ազդեցիկ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտութեամբ։ Այս ֆիզիքական խանգարութիւնքն յառա կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվճեր նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց առ անուններն տրուած է ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատական ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մենակերած ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և աղբիներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զոր մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և զանոնք կը վանէ զայն մարմնոյն միջէն, որոյ գործածութիւնն ամենեւին անվտանգ և անճառ է և օգտակար ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգին համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 22

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլեայի և Պաթումի միջև կանոնաւոր ուղեւորութիւնք

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մինկրէլի որ մարտ 2ին Մարսիլիայէն և մարտ 9ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անոբոլէ որ պիտի մեկնի մարտ 8ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 250 Փրանք
Բ. » 178 »

Ռուսչուկ և արտ ասպետութեան

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ՐՐԳՈՒԼ
Մումհանէ Սէքիլ Փրանսէզ 5

Maladies de Poitrine

GUÉRIES PAR LE

SIROP d'HYPOPHOSPHITE de CHAUX

de GRIMAULT & Cie, Pharmaciens à Paris

Պու շուրուպ էն զիյատէ էսկի վարեմլարտան պէրու թանըլմըշ օլան շուրուպլարտան օլուպ, տայիմա մէնֆաաթը ադիմէսի վէ սիրկասը կեօրիւլէ կելմիշ տիր։ Մէզքիւր շուրուպուն սախթէսինին թանըլմասը իչին, շիշէսինին պէյզէ չէքլինտէ օլմասընա, բէնկինին բէմպէյազ օլուպ, վէ իւզէրինտէ տախի Կրիմօլ վէ Գումբանեա իմզասը պուլունմասընա տիգգաթ օլունմագլըգ իգթիզա իտէր, պու իւչ ալէմէթտէն գանղըսի էքսիք օլուր իսէ սախթէ տիմէք տիր։

Պու շուրուպ էօքսիւրիւկլիւ, կէճէլէրի հասըլ օլան թէրի տէֆ էյլէտիքտէն պաշգա, պօղազ իւլէթլէրինէ, վէ իչէրտէքի տէրլիքլէրէ իւֆլինէթլէրէ (գաթար), վէ գօնսօնգախօն տէնիւլէն պիր նէվի վէրէմէ վէ վէրէմ իլլէթինէ տախի միւֆիտ տիր. վէ խասթաէր էղիպ պի մէճալ պըրագըմագտա պուլունան վէ ուզուն սիւրէն սըթմաեր տախի կէչիրիր։

Պուլունուր փարիստէ Վիլլէն սօգագընտա, 8 նումէրօլու էճզախանէտէ, վէ նամտար էճզախանէլէրտէ։ A. C.

MIGRAINES, MAUX DE TETE
GUARANA

Բարիստէ մուգիմ էճզաճը Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն թէրթիպ իթմիշ օլտուղու կուարանա նամ իլաճը Թօզուեան պիր բոքէթ, պիր աղ չէքէրլի սու իչինտէ էրիտիլիպ իչիլտիքտէ, Միկրէն տէնիլէն պաշ աղրըսընը, վէ ռոմիր աղրըսընը, վէ սայիր էնէտտիա պաշ աղրըլարընը տէֆ իտէր։ Սանճը, իսհալ, վէ ամիլէ տախի բէք ֆայտէլի տիր։ Աֆիոն վէ պիսմութ կիպի գաբզ իչին միւսլիհլէր իլէ պու միւսքինին գուլլանըլմասը հա էյի տիր, վէ հէմտէ գանը պիր եէրէ ճէմ իթմէզ։ Հէր պիր գութուտա 12 բոքէթ պուլունուպ, իւզէրլէրինտէ տախի Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն իմզասը վարտըր։

Բարիստէ վիլլէն սօգազընտա 8 նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզախանէլէրտէ պուլունուր. C

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ.	24 7	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ.	25 8	Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէանի ճամբով
Դշ.	25 9	Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ.	26 9	Սուրհանդակ դէպի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ.	27 10	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 6ին յետ միջօրէի։

Ազդ.—Փետր. 26/9, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն։ 10

ԼԱՎԸՆԻՌ ԷՏ ՖԱՄԻՅԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՅ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՖԱՂՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԷՓԻՒՊԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ (ՖՐԱՆՍԱ)
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ
100,000 000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ԷՏ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մը ունեցած է, իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխաւճարք' փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, հանգստեան ռնտուկ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1884 Յունուար 1էն։

Տեղեկութեանց եւ բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Բարսեղ էֆէնտի Թէլլալեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Շէյխ Իսլամ խան, Թիւ 11, Պահճէ Գաբու, Պոլիս։ 36

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Սբէ շաբթու երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլէ և Արեւելեան միջև

Անունք	Թոնոյ	Անունք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գատալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պօթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	5574
Աուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Գամփանիա	5587	Ադլաս	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Պէթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2148	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորօգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Սովորաբար շոգենաւը, նաւապետ Բոթուէլ, Կլասկովէն և Լիվրբուլէն առտ կը սպասուի դէպ ի մարտ 14ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Ալիքսիաստս խան, Թիւ 11
Ղալաթիա 17

ՓԱՆԷԼԱՅԻ ՀԻՒՍԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Ի Մահմուտ փաշա, Քիւրքճի խան, Թիւ 26 եւ 15, եւ Պահճէ-Գաբու, Մաքսատան կարգ., Թիւ 44 Թօֆաֆիյէլի վաճառատունը։

Թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ՝ արանց, կանանց և տղայոց համար՝ անխառն բրդէ, մանածէ, եւ այլն, ուզուած ձեւերով թանձրութեամբ և ուզուած չափով յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին ու պատրաստ կը ծախուին ֆանէլա շապիկներ, վարտիքներ, մետաքսներ, եւայլն։ Մեր ապրանքները կը մրցին եւրոպականներուն հետ թէ՛ աժանութեամբ, թէ՛ դիմացկունութեամբ և թէ՛ իրենց նուրբ ճաշակով։ Յաճախորդք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան։

ՑՈՂԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. ԼԸ ՊԷՏՐԻԷԼԻ ԼԻԹԻՆ Աղէ հատիկները, փոքր քանակութեամբ առնուելով, քիչ ատենուան մէջ կ'անհետացնեն աւազն եւ քարը (մէզին հետ մէկտեղ ջրալոյծ մնալ անլուծելի նեթեքն ալ)։ Ասով է որ անչափ ազդեցիկ են վերոյնշանակեալ հիւանդութեանց դէմ։

ԼԸ ՊԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ եւ դեղատանց մէջ։

ՃԱՇԱՐԱՆ—ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ ՔՈՄԵՐՍԻ
Մերթէպանի փողոց, Թիւ 12
ԹՈՒՆԷԼԻ ԵՒ ԼԵՊԻ ԴՐԱՄԱՏԱՆ ՄՕՏ
ԿԱԼԱԹԱ

Տ.

Պատիւ ունիմ ծանուցանել մայրաքաղաքիս արգոյ հասարակութեան թէ ճաշարան—Գարեջրատուն մը բացած եմ, ի Ղալաթիա Մերթէպանի փողոց Թիւ 12 ընկերակցութեամբ հանրածանօթ և յայտ փորձառու խոհարար Պ. Քոնսթանթին Արվանիթօբուլոյի, որ 30 տարի ծառայած է, մայրաքաղաքիս գլխաւոր ճաշարաններուն, ինչպէս նաև հանգուցեալ Ա. Իքսնամօի ճաշարանին մէջ ի Ղալաթիա, որպէս զի անդ այցելողներուն կարենամ ընծայել պատուական կերակուրներ։ Սոյն ճաշարանին մէջ պիտի գտնեն նաեւ ազնիւ գինիներ, տեսակ տեսակ ընտիր ըմպելիներ, արագ եւ անսայթաք սպասարկութիւն։ Նոյնպէս յանձն կառնում կերակուրներ հայթայթել հացկերոյթներու, տօնախմբութեանց, հարսանեաց եւ մկրտութեանց հանդէսներու, յայտ չափաւոր գիներով։ Խոհանոցի գործիներ եւ սեղանի սպասք վարձու կը տրուին։

Յուսալով որ պիտի բարեհաճիք նախամեծարութիւն տալ ինձ, Յսամ ամենախոնարհ յարգանօք,

ՏԷՄԷԹՐԻՈՍ ԱՆԿԵԼՕՓՈՒԼՈՍ
ՔՈՆՍԹԱՆԴԻՆ ԱՐՎԱՆԻԹՕԲՈՒԼՈ

Արտօնատէր Մ. ՇԱՄԼԵԱՆ,
Տպ. ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՈՐԲԻՒԼԵՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1892 Յունուար 21էն սկսեալ մինչև Մարտ 3 Երեքշաբթի

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն առաւօտեան մեկնող շոգենաւաց երթեւեկութիւն. ժ. Ա.

1 5 Ենիքէօյ. Մեգգ. Պէօյ. Թարապ. Ենիքէօյ. (Ենիքէօյի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38
2 30 Ենիքէօյ. Մէգարըգ. Պէօյիւքտէրէ. Թարապ. Ենիքէօյ. Միրկ. Ռ. Հիսար (Ռ. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 37
2 50 Ռ. Ա. Գավագ Մէգգ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգօզ անկից մինչև Գանտիլլի Ասիական եզերքի նաւամատոյցները հանդիպելով Օրթագ Գանտիլլիի շոգ. պիտի հաղորդակցի. և ուր. օրերը Օրթ. է գաս Վանիքէօյ Չէնկէլ Պէյլ. Գգկ. Պէշ. 20
3 20 Ենիքէօյ. Մէգարըգ. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիքէօյ. Ամէն. Միրկ. Պօյաճ Ռ. Հիսար. Ռ. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. (ուրբաթ օրերը ժամը 3 30ին Պէպէք. Արն. Գուրչ. Օրթագ. պիտի հանդիպի։ 31
4 30 Ենիքէօյ. Մէգար. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիքէօյ. Ամէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Պէշիկ. ուր. օրերը Արնվ. Գուր. Օրթ. 38
6 — Ենիքէօյ. Մէգգ. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիքէօյ. Ամէնիւս Միրկ. Պօյաճը. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիկ. 19
7 — Ենիքէօյ. Մէգար. Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյգօզ Բալճ. Ենիքէօյ. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնավ. Չէնկէլք. Պէյլէր. Օրթագ. Գուզ. Պէշիկ. Իւսկ. 25
8 — Ա. Ռ. Գավագ Ենիքէօյ. Մէգար. Պէօք. Թարապ. Ենիքէօյ. Ամէն. Միրկ Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիկ. 20
10 — Մէգարըգ. Պէօյ. Թարապ. Ենիքէօյ. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթագ. Պէշ. 32

Ենիքէօյէն կամուրջ մեկնող շոգենաւք
1 40 Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկ. 28
2 5 Ենիքէօյ. Ամէնեա Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիկ. 19

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ մեկնող շոգենաւք
1 30 Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիկ. 23
2 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիկ. 28
2 20 Օրթագ. էն ուղղ. կամուրջ. [բացի ուր. է] 22
2 35 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիկ 19
3 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիկ. 25
4 20 Օրթագ. էն ուղղ. կամուրջ. բացի ուր. 20
3 25 Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 23
4 15 Ռ. Հիս. Պէպէք Արն. Գուրչ. Օրթ. Պէշ. Գապ. բացի ուր է 28
5 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշիք (բացի ուր է) 37
5 45 Պէպէք. Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշք. [բացի ուրբաթ է. 23
10 10 Միրկէօնէն ուղղ. կմրջ. 22
11 10 Պէպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 25

Ասիական եզերքէն կամուրջ մեկնող շոգենաւք
1 30 Վանիքէօյ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. 32
1 35 Պէյգօզ Բալճ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթք. (Գանտիլլի պիտի հաղրդկցի.) (Ուրբաթները բացի Օրթագ. էն Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք.) 22
2 10 Պէպէք Գանտ. Վանիքէօյ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 34
2 10 Պէյգօզ Բալճ. Ենիքէօյ. Չուպ. Գանլճ. Պօյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզ. Իւսկ. Պէշիք Գապ. 1
3 5 Ա. Հիսար Գանտ. Վանիքէօյ. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկ. Պէշիք. 32
3 30 Պէյգօզ Բալճագ. Չուպգ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտիլլիի շոգենաւուն կը հաղորդակցի. ուրբաթները բացի Օրթ. է Վանիքէօյ Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. պիտի հանդիպի) 20
4 20 Գան. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գզկճ. Իւսկ. [բացի ուրբաթէ] 34
4 45 Պէյգօզ Բալճ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսր. Գանտ. Վանիքէօյ. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ. 22
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթք. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ. 1

9 — Պէօյ. Թարապ. Պէյգ. Բալճագ. Չուպգ. Գանլըճ Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 28
10 25 Պէյգօզ. Գանտ. Չէնկ. Պէյլ. Իւս. (ուրբաթ օրերը Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ]. 23
11 — Պէյլէրպ. էն ուղ. կամուրջ. (բացի ուր. է) 19

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը
3 Պէշիք. Օրթագ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք Թարապ Պէօյտ Մէգ. Ենիքէօյմահալլէ. 38
4 5 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիքէօյ. Բալճ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մէգ. Ենիքէօյմահալլէ 25
4 15 Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Պօյաճը. Ամէն. Ենիքէօյ. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէգարըգ. Ենիքէօյմահ. 19
5 15 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթագ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ. 1
6 — Գապաթ. Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիքէօյ. Պէյգօզ. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէգարըգ Գավագներ 20
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պօյճ. Գանլ. Ենիքէօյ. Թարապ. Պէօյք. 28
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիքէօյ. Թարապ. Մէգար. Պէօյ. 32
9 20 Պէշիք. Օրթագ Գուրչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ 23
10 5 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյ. Մէգգ. Ենիքէօյմահ. (ուրբ. Ներք 10 վրկն. եսքը) 38
10 45 Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ամէն. Ենիքէօյ. Թարապ. Պէօյիւքտէրէ. Մէգար. Ենիքէօյ (ուրբաթները չկայ) 20
11 20 Ենիքէօյ. Թարապ. Պէօյ. Մէգգ. Ենիքէօյ. [ուրբաթները Պօյաճքէօյ] 39
11 35 Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ամէն. Ենիքէօյ. 19

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը
3 30 Կամուրջէն ուղղակի Ռ. Հիսար [բաց ի ուրբաթէ. 28

4 25 Ուղղակի Պէպէք (բացի ուրբաթէ) 37
5 10 Ուղղակի Պէպէք [բացի ուր. օրերէ] 23
10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ) 25
11 15 Գապ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Պօյաճըը. 28
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք 23
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. 25

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը
2 15 Ուղղակի Ա. Հիսար. 32
2 25 Իւսկ. Պէյլ. Չէնկ. Ռ. Հիսար [Ռ. Հիսարէն Ենիքէօյ. գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի]. 23
3 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիքէօյ Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բալճ. Պէյգ. 22
3 55 Ուղղակի Գանտիլ. (բացի Ուր. օրերէ) 34
9 10 Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճա. Բէտպաշճէ. Պէյգօզ (ուրբթ. օրերը ժամ 9 30 մինչեւ Գանտիլ. 23
10 15 Գապաթ. Պէշիկ. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Գուրչ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ Ենիքէօյ. Բալճգ. Պէյգօզ 1
10 30 Պէշիք. Պէյլ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլճ. Չուպուք. Բ. Պաշէ Պէյգ. Մէգարըգ. Ռ. Ա. Գավագ. 37
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 19
11 10 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլպ. Չէնկէլքէօյ Վան. Գանտ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը ժամը 11ին, Իւսկ. պիտի հանդիպի) 34
11 22 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բալճ. Պէյգօզ (ուրբթ. Գուզկ.) 22
11 45 Գապ. Գուզ. Պէյլ. Չէն. Վանիք. Գանտ. (Փոթորկալից օդերուն այս շոգենաւ Գանտիլլի չի պիտի հանդիպի 32
12 — Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուր. և շաբաթէ) 15

Առաւօտները Ենիքէօյմահալլէէն ժամ 4 30 անցած և երեկոները կամուրջէն ժամ 9 10ին Պէյգօզ և Պէյգօզէն 10ին և կամուրջէն 8 30ին Եւրոպական եզերք և 10ին Մէգարըգ.էն և երեկոները 0 40ին կամուրջէն Իւսկ. գացող շոգենաւք բնաւ չպիտի ընդունին։

Փոթորկալից օդերուն Ամէն. Մէգարըգուրնու և Ռ. Գավագ շոգենաւ չպիտի հանդիպի։

ԽՈՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Խուսկիւտարէն կամուրջ		Կամուրջէն Խուսկիւտար	
— —	7 5 Պէշիք	— —	7 10
— —	8 — Պէշիք	— —	8 20 Պէշիք
2 —	8 30 Վապ.	2 20 Պէշիք.	9 5
2 30 Պէշիք	9 — Պէշիք.	3 —	9 50
3 —	9 30	3 15 Վապ.	10 15
3 30	10 — Ֆերդ.	3 25 Պէշիք.	10 30 Ֆերդ.
3 45 Ֆերդ.	10 20	4 10	10 40 Գզկ
4 10	10 40 Պէշիք.	4 30 Ֆերդ.	11 —
4 40	11 — Գուզկ.	5 — Պէշիք.	11 30 Ֆերդ.
5 — Վապ.	11 — Ֆերդ.	5 15 Վապ.	11 20
5 35 Ֆերդ.	11 20	5 35 Պէշիք.	11 50
5 55	11 40	6 15 Ֆերդօթ	12 — Գզկ.*
6 30	12 5	6 25 Պէշիք	12 10
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Խուսկիւտարէն կամուրջ		Կամուրջէն Խուսկիւտար	
— —	7 5 Պէշիք	— —	6 25 Պէշիք.
— —	8 — Պէշիք	— —	7 10
— —	8 20 Վապ.	— —	8 20 Պէշիք.
— —	9 — Պէշիք	2 5	9 5
1 45	9 30	2 50	9 45
2 30 Պէշիք.	10 — Ֆերդ.	3 15 Պէշիք.	10 15
3 20	10 15	3 15 Վապ.	10 30 Ֆերդ.
3 45 Ֆերդօթ	10 40 Պէշիք	4 30 Ֆերդօթ	10 40
4 —	11 Ֆերդ.	4 30 Պէշիք.	11 30 Ֆերդ.
4 40	11 10	5 15 Վապ.	11 20
5 35 Ֆերդօթ	11 45	5 30 Պէշիք.	11 40
5 15 Պէշիք	12 5	6 15 Ֆերդօթ	12 10
6 —	— —	— —	— —

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ և... օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԽՈՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 Հարէմէն Ցալամճագ (կիրակի զատ ուրբ. օրերը ժ. 3.30ին,
4 30 » » (բացի ուրբթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
2 30 Կամուրջէն Հարէմ Ցալամճագ (կիրակի զատ ուր. օրերը ժ. 3ին]
4 — Կամուրջէն Հարէմ Ցալամճագ (Բացի ուրբթէ)
10 10 Կամուրջէն Հարէմ անդի Ցալամճագ (Բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ]
11 10 Կամուրջէն Հարէմ անդի Ցալամճագ (Կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30 ին).

ԽՈՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐԿԵՃԻ ՒՈՒՂԷ ՄԻ ԵՒ ԳԱԴԸՔԷՕՅԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԻ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Խուսկիւտարէն Գատըգէօյ Սիրքէճի
5 35 Խուսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Խուսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Խուսկիւտարէն Սիրքէճի
4 30 Սիրքէճիէն Խուսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Գատըգէօյ Խուսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Խուսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գատըգէօյ Խուսկիւտար

Ծան.—Օդը միգամած եղած ատեն, շոգենաւք իրենց դառնալու տեղը պիտի մնան։